

www.msregion.cz

Okręg Morawsko-Śląski

28. řijna 117, 702 18 Ostrava

tel.: +420 595 622 222

fax: +420 595 622 126

Investing in your future
European Union
WITH SUPPORT FROM THE EUROPEAN
FUND FOR REGIONAL DEVELOPMENT

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.

NIEPRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

NAJCIEKAWSZE WYCIECZKI OKRĘGU MORAWSKO-ŚLĄSKIEGO

Republika Czeska

 Okręg
Morawsko-Śląski

www.jeseniky.net
www.europaded.cz

www.beskydy.com
www.beskydy-valassko.cz

www.infocentrum.opava.cz

www.ostrava.cz
www.ostravainfo.cz

www.moravskekravarsko.cz
www.regionpoodri.eu

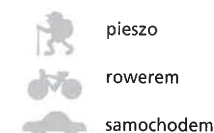
www.tesinske-beskydy.cz
www.karvina-info.cz

www.msregion.cz

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
Jesioniki	
● Z Małej Morávki pieszo na Ovčárnie	4
● Trasa wokół Rýmařova przez Malą Morávkę	6
● Krnov – małe co nieco z historii miasta	8
● Region Krnova na rowerze „przez dwie wieże widokowe”	10
● Przez Dolinę Białej Opawy na szczyt Pradziada	12
Besкиды	
● Śladami historii majątku Hukvaldy	14
● „Za miasto” na rowerze przez region Nowego Jiczina	16
● Przez okolice malowniczej Morávki	18
● Śladami Petra Bezruča na kysą Górę	20
● Odwiedziny u boga Radegasta	22
Śląsk Opawski	
● Doliną Morawicy	24
● Po śladach drugiej wojny światowej	26
● Z Opawy do Sudic	28
● Z pałacu Raduň do arboretum Nový Dvůr	30
● Od pałacu do pałacu przez Śląsk	32
Region Ostrawski	
● Z „Nowej Ostrawy” na wieś	34
● Przez Śląską Ostrawę żółtym szlakiem	36
● Miejska strefa zabytkowa Morawska Ostrawa	38
● Przemysłowe dziedzictwo Ostrawy	40
● Narodowy Zabytek Przyrody Landek	42
Poodří – Moravské Křavařsko	
● Szlak Bursztynowy na rowerze	44
● Ścieżka edukacyjna Kotvice	46
● Trasa okrężna przez okolice Bílovca	48
● Postaci Ziemi Krawarskiej na Morawach	50
● Ścieżka edukacyjna „Srebrny chodnik”	52
Śląsk Cieszyński	
● Śladami pamiątek po pierwotnych miastach	54
● Trasa ekstremalna	56
● Podróż śladami tradycji i folkloru	58
● Wędrowki czesko-polskie	60
● Promenada Uzdrowiskowa	62
Położenie i mapa Okręgu Morawsko-Śląskiego	64

Stopień trudności:

WSTĘP

Morawy i Śląsk. Dwie odrębne, a przecież powiązane ze sobą ziemie, na których pograniczu leży region, który z obu wybiera dla siebie to najlepsze. Znajdziemy w nim wszystko, czego dusza podróżnika, turysty czy miłośnika kultury i zabytków może zapagnąć; wysokie góry i żyzne doliny, ruchliwe miasta i ospałe wioski, huczące autostrady i zakurzone drogi. Ciemne lasy i rozświetlone słońcem łąki i pastwiska, szemrzące potoczki i dzikie rzeki, imponujące katedry i skromne, drewniane kościołki... Z lekką przesadą można powiedzieć, że w którąkolwiek część mapy okręgu morawsko-śląskiego trafimy palcem, zawsze wskażemy miejsce, które będzie miało dla nas przygotowane coś ciekawego i nieznanego. Ci bardziej ostrożni podczas planowania wycieczki mogą wybrać bezpieczniejszy sposób i zdecydować się na którąś z możliwości, jakie oferuje ta publikacja.

Metropolią regionu jest Ostrawa, ośrodek historii i kultury, który jednak nie wypiera się swojej przemysłowej i górniczej przeszłości. Wręcz przeciwnie – ile innych miast może się poszczycić niepowtarzalną atmosferą dzielnic fabrycznych i osiedli robotniczych z unikatowymi zabytkami techniki, a jednocześnie zaoferować także średniowieczną i nowoczesną architekturę? A może bardziej interesują Państwa zamki i pałace? Najlepiej wtedy zajrzeć do Hradca nad Moravicí, Karviny, na Hukvaldy, do Starego Jičína albo do pałacu Raduň... Tutaj główną rolę odegrał człowiek i jego kreatywność, ale nie tak trudno odkryć w tym regionie miejsca, gdzie wciąż rządzą żywioły. Wysokie i Niskie Jesioniki, Góry Odrzańskie [Oderské vrchy] i Beskidy Morawsko-Śląskie tworzą ciągłe pasmo gór, przerwane tylko przez Bramę Morawską. Ich szczyty i pagórki razem z doliną Odry są ziemią obiecaną wszystkich, którzy pragną wybrać się pieszo lub na rowerze w poszukiwaniu piękna i tajemnic tutejszej przyrody.

Z MAŁEJ MORÁVKI PIESZO NA OVČÁRNIĚ

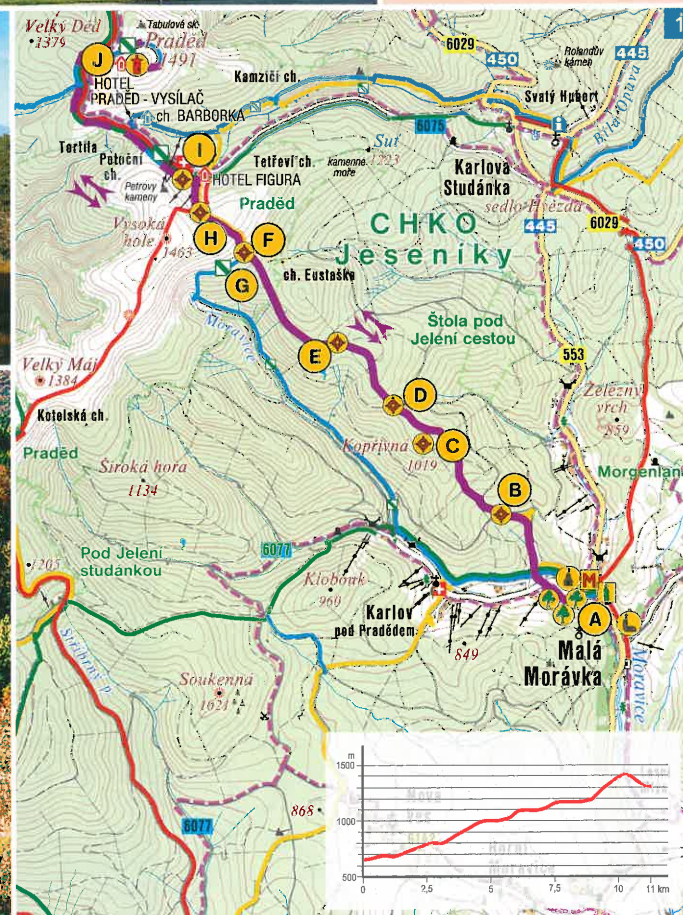
Malá Morávka jest znanym ośrodkiem rekreacyjnym Wysokich Jesioników [Hrubý Jeseník], na którego terenie leży także najwyższa góra Moraw – Pradziad [Praděd]. Zachowało się tutaj budownictwo zrębowe górników i hutników, dostępnych jest też wiele narciarskich tras zjazdowych z wyciągami.

Od drogowskazu przy urzędzie gminy (A) udajemy się żółtym szlakiem, który biegnie razem z niebieskim i prowadzi do Karlova. Niedaleko za skrzyżowaniem schodzimy na boczną drogę obok nowych domków i idziemy do odbicia do hotelu. Tutaj już tylko żółtym szlakiem podchodzimy na parking przed hotelem i leśną ścieżką idziemy dalej pod górę do miejsca z informacjami turystycznymi Pod Vápennou (B) (2,5 km) – gdzie jest skrzyżowanie z trasą narciarską. Dalej udajemy się żółtym szlakiem z podejściami i zejściami na zmianę wokół Kopřivnéj (C) (1019 m) do drogowskazu Skály pod Kopřivnou (D). Stąd rozciągają się piękne widoki. Potem czeka nas ostrzejsze podejście na szczyt o wysokości 1 085 m nad poziomem morza i po 3 km dochodzimy do kolejnego miejsca z informacjami turystycznymi Temná (E). Poprzez drogę poziomową z krótkim podejściem po 2,5 km nasza trasa łączy się z niebieskim szlakiem. Podchodzimy na najwyższe miejsce na trasie – na platformę widokową i do drogowskazu Nad Velkým kotlem (F) (1 360 m). Tędy przechodzi ścieżka edukacyjna Velká kotlina (G).

Velká kotlina jest obszarem o znaczeniu międzynarodowym, który należy do najbogatszych pod względem przyrodniczym miejsc nie tylko w Czechach, ale także w Europie Środkowej. Obszar, wytworzony wskutek działalności lodowca (kar), bywa nazywany „ogrodem botanicznym Europy”. Występuje tu blisko 350 gatunków roślin i wiele rzadkich chronionych gatunków zwierząt. Możemy z góry obejrzeć Velką kotlinę, gdzie swoje źródła ma Moravice, a inne ciekawostki poznamy dzięki panelom informacyjnym ścieżki edukacyjnej.

Stąd wciąż oznakowanym szlakiem turystycznym schodzimy około kilometra do drogowskazu Nad Ovčárnou (H), gdzie dołącza się czerwony szlak prowadzący grzbietami. Po niecałym kilometrze docieramy do schroniska Ovčárna (I) [Owczarnia]. Tu możemy zdecydować, czy po męczącym podejściu będziemy podchodzić dalej (3,5 km) na Pradziada (J) (1 491 m), czy korzystając z wadliwego transportu autobusowego, zjedziemy do zajazdu i autobusem wrócimy do Malej Morávki, celu naszej trasy. (Transport wadliwy odbywa się zgodnie z rozkładem, który wisi na przystankach - na Hvězdě i na górnym przystanku Ovčárna).

- 1 Pradziad – nadajnik
- 2 Malá Morávka
- 3 Karlova Studánka
- 4 W okolicy Pradziada

Punkt wyjściowy i docelowy:

Malá Morávka
 Odległości: Malá Morávka (0 km) –
 Pod Vápennou (2 km) –
 Skály pod Kopřivnou (4 km) –
 Temná (6 km) –
 Nad Ovčárnou (9 km) –
 Ovčárna (11 km)
 Stopień trudności: średni

Centra informacji:
 Centrum Informacji Turystycznej
 Karlova Studánka
 IS, parcela SLL 53/I,
 793 24 Karlova Studánka
 tel.: +420 554 772 004
 e-mail: info@jeseniky-praded.cz
 www.jeseniky-praded.cz

TRASA WOKÓŁ RÝMAŘOVA PRZEZ MAŁĄ MORÁVKĘ

Zapraszamy na wspólną wycieczkę poznawczą do miasta Rýmařov. Dawna osada górnicza jest wspominana już w XIV wieku. W jej okolicy w przeszłości wydobywano srebro i rudę żelaza, powstało tu wiele hut i kuźni.

Do wartościowych zabytków miasta (A), które później zasłynęło także z produkcji tekstylnej, należą budynek ratusza, kościół św. Michała z renesansowym probostwem i barokowy kościół Nawiedzenia Marii Panny w Lipkach z cennymi freskami. W części Edrovice znajduje się tablica pamiątkowa poświęcona pochodzącemu stąd Karłowi Schinzelowi, wynalazcy metody wytwarzania kolorowej fotografii.

Od drogowskazu szlaków turystycznych przy rynku udajemy się trasą rowerową 6077 przez Edrovice do Janovic (B), miejscowości z pałacem rodu Žerotínův. Pochodził stąd znany malarz barokowy Jan Krzysztof Handke (1694–1774), a w okolicy znajdowało się wiele kopalni rudy. Dalej udajemy się wygodną drogą do Starej Vsi, gdzie koło szkoły skręcamy w prawo i przechodzimy obok tartaku do drogowskazu na skraju Žďárského Potoku (C). Jadąc trasą rowerową 6143, mijamy restaurację i żółtym szlakiem aleją dojeżdżamy do miejsca U Škaradé jedie (D), a potem obok chaty Hubertka docieramy do kolejnego miejsca Žlutý potok (E) [Žlutý Potok]. Tutaj skręcamy w prawo na trasę rowerową 6147, kierunek Zelené kameny [Zielone Kamienie] – Mravenčí sedlo [Mrówcza Siedziba].

Podjeżdżamy do Zelených kamení (F), najwyższego miejsca na trasie (1 132 m n.p.m.), gdzie rozciąga się rozległe morze kamieni. Dalej prowadzi droga poziomicowa przez Mravenčí sedlo (G) do dawnego schroniska Alfrédka; po drodze widoczne są wielkie mrowiska, osobliwość tutejszego regionu. Od miejsca z informacjami turystycznymi U Alfrédka (H) jedziemy dalej leśną drogą na skraj Małego kotła, a potem zjeżdżamy do Mravencovky (I) – kolejnego miejsca informacyjnego, skrzyżowania tras pieszych, rowerowych i narciarskich.

W lewo po asfaltowej drodze zmierzamy do górnej części Karlova (J) i obok wieży ciśnień wjeżdżamy do Małej Morávki (K) (ok. 5 km). Tutaj także wydobywano wcześniej rudę – ślady działalności górniczej są widoczne w lasach, przede wszystkim na Jelení cestě [Droga Jelenia] nad Małą Morávką. Miejscowość jest wiejską strefą zabytkową z zespołem domków zrębowych, gdzie mieszkali robotnicy pomocniczy i komornicy z kopalni.

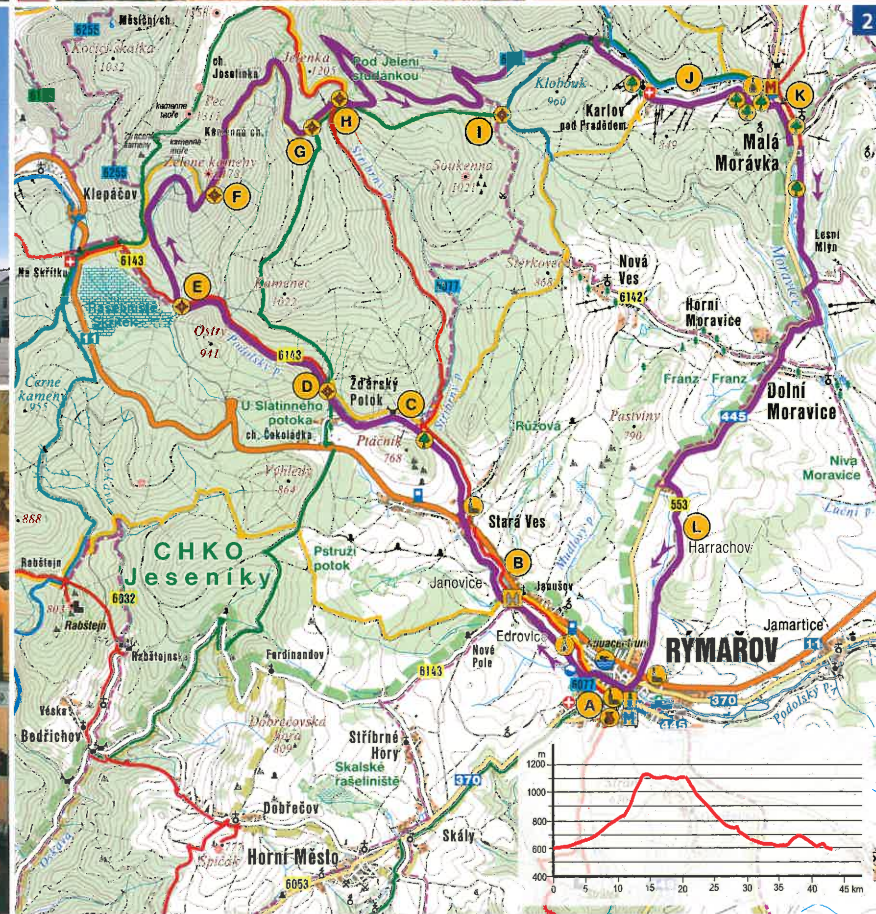
Od drogowskazu koło urzędu gminy jedziemy trasą rowerową 553 na Dolní Moravice, wspinamy się ponad osadę Harrachov (L), a obok Harrachovského kopca zjeżdżamy do Rýmařova (A) (11 km).

- 1 Główny grzbiet Jesioników
- 2 Rýmařov – plac Pokoju [náměstí Míru]
- 3 Pałac Janovice
- 4 Kaplica w Lipkach
- 5 Harrachov

Punkt wyjściowy: Rýmařov
Punkt docelowy: Rýmařov
Odległości: Rýmařov (0 km) – Žďárský Potok (7 km) – Žlutý potok (11 km) – Pod Zelenými kameny (14 km) – Alfrédka (19 km) – Mravencovka (24 km) – Malá Morávka (32 km) – Dolní Moravice (36 km) – Rýmařov (43 km)
Stopień trudności: średni

Centra informacji:
Centrum Informacji Turystycznej
Rýmařov
náměstí Míru 6, 795 01 Rýmařov
tel.: +420 554 212 381
e-mail: info@rymarov.cz
www.rymarov.cz,
www.rymarovsko.cz

KRNOV – MAŁE CO NIECO Z HISTORII MIASTA

Krnov [pol. Karniów albo Krnów], zielona perła Śląska, leży u zbiegu rzek Opawy i Opawicy na pogórzu Niskich Jesionków. Początki miasta sięgają połowy XIII wieku, zachowało się tutaj wiele cennych zabytków.

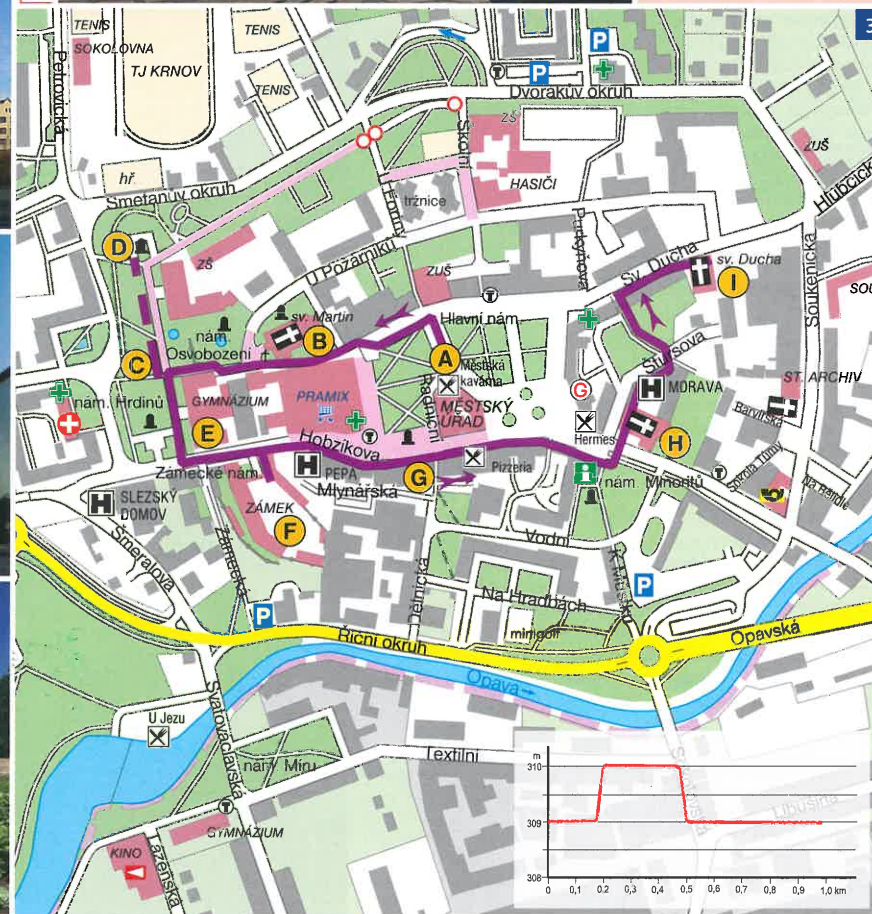
Spacer wokół historycznego centrum miasta rozpoczynamy na Rynku Głównym [Hlavní náměstí]. Dominującym obiektem na rynku jest ratusz (A) w stylu neorenesansowym z lat 1901–1903 z 52-metrową wieżą. Na placu Osvobození stoi późnogotycki kościół św. Marcina (B) z XIII-XIV wieku z dwoma wieżami o charakterze obronnym. Przy jego północnej ścianie znajduje się rzeźba Niepokalanej, a w pobliżu możemy podziwiać tzw. mur szwedzki (C) – część dawnych murów miejskich. Jest to renesansowy mur arkadowy z lunetowymi blankami, które do dziś pełnią funkcję architektury dekoracyjnej w miejskim parku.

Jeśli pójdziemy parkiem w prawo wzdłuż szwedzkiego muru, minimy fontannę z 1750 roku z rzeźbą Neptuna i dojdziemy do pomnika Bedřicha Smetany (D) i zabytkowego barometru. Droga prowadząca w lewo od szwedzkiego muru poprowadzi nas obok budynku gimnazjum (E), który został zbudowany w latach 1875–1876, dojdziemy do placu przed zamkiem zwanego Zámecké náměstí. Tu znajduje się renesansowy zamek (F) książąt karniowskich z lat 1531–1534. Zamek jest dziś wykorzystywany do celów komercyjnych (kawiarnie, sklepy), a na jego dziedzińcu możemy podziwiać arkady z cennym sgraffito i płaskorzeźbami.

Z zamkiem łączy się w kierunku centrum ciąg kamienic (G). Malowniczo sklepionymi podcieniami dochodzimy ulicą Hobzíkova do pomnika znanego, pochodzącego z Krnova architekta, Leopolda Bauera. Dzięki niemu Krnov zalicza się do miast z niezwykle cennymi obiektami nowoczesnej architektury. W bezpośredniej bliskości rynku znajduje się zespół budynków ufundowany przez franciszkanów w 1273 roku – kościół Narodzenia Panny Marii z klasztorem (H), który przez stulecia był centrum kultury i edukacji. Wnętrze kościoła jest ozdobione naściennymi malowidłami znanego autorstwa Josefa Sterna.

Spacer zakończymy na ulicy św. Ducha, gdzie znajduje się jedna z najstarszych budowli w mieście, kościół św. Ducha (I) z przyległym szpitalem, który dziś jest wykorzystywany jako sala koncertowa z niezapomnianymi organami. Późnogotyckie freski na ścianach kościoła są wyjątkowym przykładem średniowiecznego malarstwa naściennego na terenie Śląska.

- 1 Neorenesansowy ratusz
- 2 Kościół św. Marcina
- 3 Fontanna z figurą Neptuna, w tle mur szwedzki
- 4 Kościół św. Ducha z salą koncertową
- 5 Pomnik Leopolda Bauera
- 6 Pomnik Bedřicha Smetany
- 7 Kamienice

Punkt wyjściowy:
Krnov, Hlavní náměstí
Punkt docelowy:
Krnov, ulica św. Ducha
Długość trasy:
centrum miasta, ok. 1 km
Stopień trudności:
trasa lekka

Centra informacji:
Centrum Informacji
Turystycznej Krnov
Hlavní náměstí 25,
794 01 Krnov,
tel.: +420 554 614 612
e-mail: infocentrum.
krnov@seznam.cz
www.krnov.cz

REGION KRNOVA NA ROWERZE „PRZESZ DWA WIDOKOWE”

Krnov [pol. Karniów, Krnów] jest historycznym miastem położonym u zbiegu rzek Opawy i Opawicy na granicy czesko-polskiej. Poznamy urozmaicony krajobraz i malownicze wioski w okolicy miasta.

Przed wycieczką nie wolno pominąć zwiedzania zabytkowego centrum Krnova (A) z takimi perełkami, jak kościół św. Marcina, szwedzki mur, zamek, kościół Narodzenia Panny Marii z klasztorem Franciszkanów czy kościół św. Ducha z byłym szpitalem, dziś służącym jako sala koncertowa. Niedaleko centrum miasta stoi żydowska synagoga dostępna dla turystów.

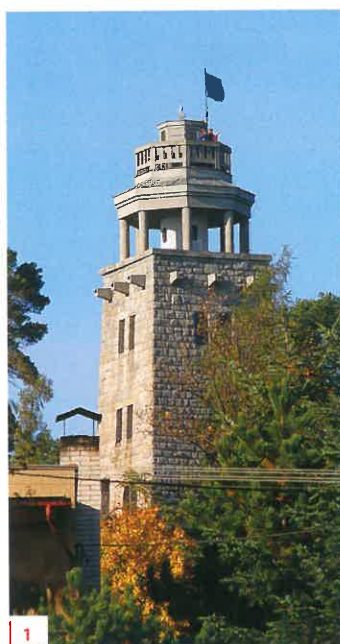
Następnie ruszamy w kierunku Býkova poznawać Ziemię Karniowską [Krnovsko] z siodełka rowerowego. Pojedziemy lekko pochyłym wzgórzem obok lokalnego lotniska sportowego, które oferuje loty widokowe i tandemowe skoki spadochronowe. Z Býkova (B), jadąc w dół, dotrzemy do miejscowości Lichnov (C), gdzie możemy zwiedzić kościół św. Mikołaja z 1730 roku, a na szczycie wzgórza Kukačka pozostałości murewanego wiatraka. Na skrzyżowaniu w Lichnovie skręcamy w lewo i przez kolejne wzgórze dojeżdżamy do Sosnowej (D), gdzie jest kościół św. Katarzyny. Kto chce darować sobie tutejsze wzgórze, może na początku Lichnowa skręcić w lewo na Úblo i na trasę wrócić w Brumovicach.

Droga opada teraz w stronę Brumovic (E), gdzie skręcamy na Úvalno. Tutejszy kościół św. Mikołaja był pierwotnie budowlą gotycką, przebudowaną w stylu barokowym w 1762 roku. Pokonując długi podjazd docieramy aż na szczyt Strážště, na którym wznosi się 22-metrowa kamienna wieża widokowa Hansa Kudliča (F) zbudowana w latach 1912–1913. Na parterze znajduje się mauzoleum pochodzącego z Úvalna posła sejmiku cesarskiego Hansa Kudliča, który w 1848 roku zasłużył się zniesieniem pańszczyzny.

Kontynuujemy jazdę w dół ze wzgórza z powrotem na skrzyżowanie z główną drogą w Úvalnie i jedziemy w kierunku Krnova trasą rowerową nr 55 przez Cvilínský kopce (G) po przyjemnej leśnej drodze. Na tylnym Cvilínském kopcu możemy zwiedzić ruiny zamku Cvilín (Selenburk) z XIII wieku.

Na przednim Cvilínském kopcu swoim majestatem oszłomi nas osnuty legendą kościół pielgrzymkowy Matki Boskiej Siedmiobołnej – uzdrowicielki pątników z całego Śląska. W pobliżu kościoła stoi 26-metrowa romantyczna kamienna wieża widokowa (H), zbudowana w latach 1902–1903.

- 1 Strážště – wieża widokowa Hansa Kudliča
- 2 Cvilín – kamienna wieża widokowa
- 3 Krnov – mur szwedzki z kościołem św. Marcina
- 4 Kościół w Sosnowej
- 5 Kościół w Úvalnie
- 6 Cvilín – kościół pielgrzymkowy Matki Boskiej Siedmiobołnej

1
4

2
4

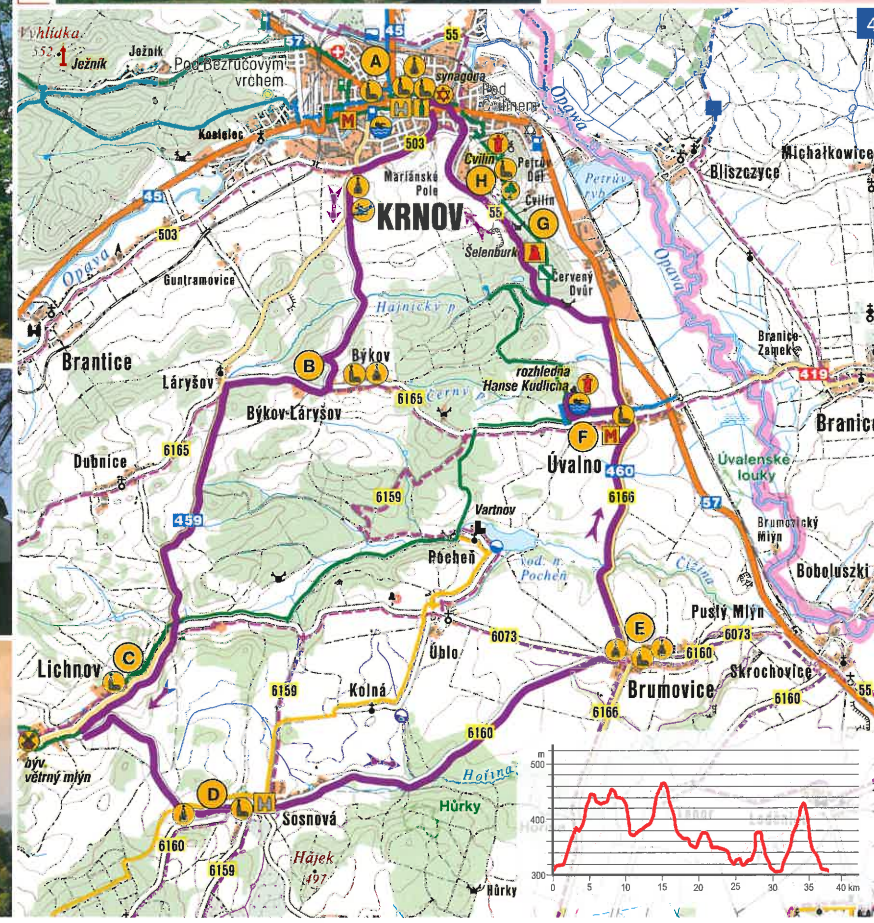
5
6

3
4

Punkt wyjściowy: Krnov, Rynek Główny [Hlavní náměstí]
Punkt docelowy: Krnov, przez wzgórze Cvilín
Odległości: Krnov (0 km) – Býkov (5 km) – Lichnov (12 km) – Sosnová (17 km) – Brumovice (23 km) – Úvalno (27 km) – Krnov (37 km)
Typ roweru: odpowiednia dla rowerów MTB i trekkingowych
Stopień trudności: średni

Centra informacji:
Centrum Informacji Turystycznej Krnov
Hlavní náměstí 25, 794 01 Krnov
tel.: +420 554 614 612
e-mail: infozentrum.krnov@seznam.cz
www.krnov.cz

PRZEZ DOLINĘ BIAŁEJ OPAWY NA SZCZYT PRADZIADA

Aby poznać surową i malowniczą przyrodę Jesioników, wyruszymy w drogę jednym z najpiękniejszych szlaków turystycznych. Prowadzi z Karlovy Studánky romantyczną doliną Białej Opawy aż na najwyższą górę Moraw i czeskiego Śląska – Pradziada [Praděd].

Wycieczka zaczyna się w miejscowości Karlova Studánka (A), która szczyci się ponad 200-letnią tradycją uzdrowską. Dzięki swojemu położeniu geograficznemu pośród jesionickich gór tutejsze uzdrowisko jest znane ze swego nadzwyczajnego górskiego klimatu. Oprócz klimatu, który pomaga w leczeniu pacjentów z chorobami dróg oddechowych, kolejnym leczniczym skarbem są źródła wody mineralnej, bogate głównie w naturalny tlenek węgla, wydobywanej z głębokości 127 m. W uzdrowisku leczy również schorzenia narządów ruchu. Relaks zapewniają spacery wśród historycznych budynków uzdrowiska lub zwiedzanie urządzonej pod gołym niebem ekspozycji kamieni, liczącej 340 eksponatów dokumentujących rozwój geologiczny regionu Jesioników.

Od wodospadu przy górnym parkingu w Karlovy Studance żółtym i niebieskim szlakiem przechodzimy do doliny leżącej wzdłuż Białej Opawy – najpiękniejszej górskiej rzeki Jesioników. Wszędzie dookoła rozpościera się gęsty las świerkowy, bogaty w mchy, porosty, zioła i drzewa. Trasa jest miejscami bardzo trudna i prowadzi przez kilka kładek, mostów i schodów. Nagrodą będzie jednak przepiękny widok wspaniałych wodospadów, licznych kaskad i kipieli, formacji skalnych oraz malowniczych zakątków świerkowej puszczy. Największy wodospad Białej Opawy (B) ma prawie 8 metrów wysokości.

Po męczącej wspinaczce żółtym szlakiem dochodzimy do Ovcárny (C), gdzie wchodzimy na asfaltową drogę i dalej czerwonym szlakiem docieramy na szczyt Pradziada. Urozmaicheniem są przystanki ścieżki „Ze skrzatami po okolicach Pradziada” (D), gdzie naszym przewodnikiem będą tablice informacyjne z dawnymi opowieściami z Jesioników, ciekawostkami o miejscowej przyrodzie, zdjęciami, rysunkami i zadaniami dla dzieci.

Na Pradziadzie (E) znajdziemy się na wysokości 1491 m n.p.m. W 1914 roku na szczycie góry została zbudowana mierząca 32,5 m kamienna wieża, a w 1983 na jej miejscu powstała 162-metrowa wieża nadajnika telewizyjnego z restauracją i hotelem oraz tarasem widokowym, z którego można podziwiać panoramę całych Jesioników. Przy dobrej pogodzie zobaczymy nawet zarys Tatr oraz Małej i Wielkiej Fatry.

1

4

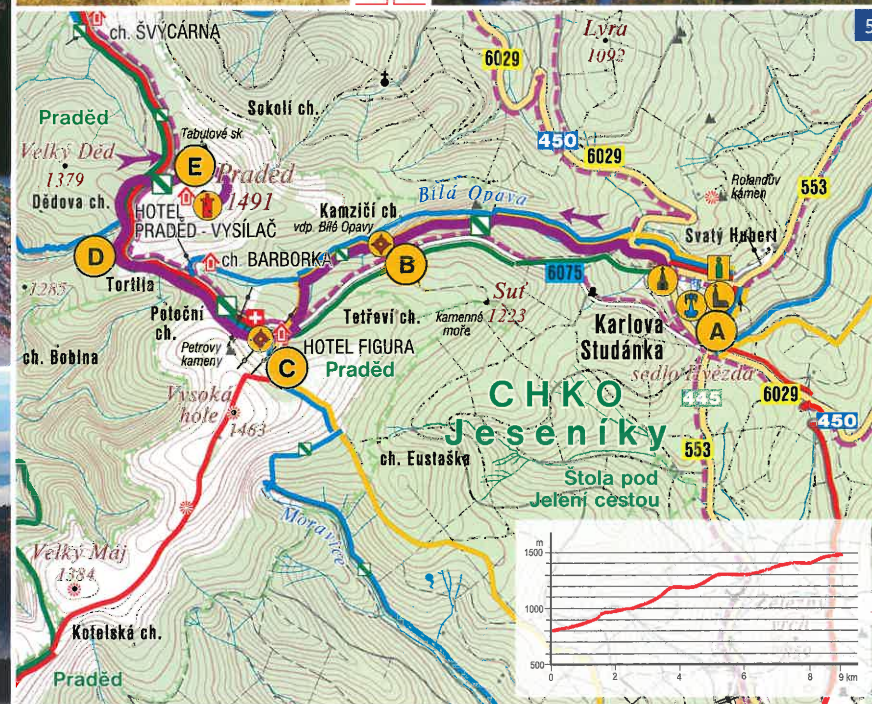
5

2

3

Punkt wyjściowy: Karlova Studánka
Punkty docelowe: Praděd [Praděd]
Odległości: Karlova Studánka (0 km) – Rezerwat Białej Opawy (2 km) – Wodospady Białej Opawy (4 km) – Pod Ovcárnou (4,5 km) – Ovcárna (5 km) – Praděd (9 km)
Stożek trudności: średni

Centra informacji:
Centrum Informacji Turystycznej Karlova Studánka
IS, parcela SLL 53/I, 793 24 Karlova Studánka
tel.: +420 554 772 004, e-mail: info@jeseniky-praded.cz
www.jeseniky-praded.cz

- 1 Karlova Studánka – uzdrowisko
- 2 Praděd – nadajnik telewizyjny
- 3 Karlova Studánka – okolice
- 4 Białá Opava
- 5 Jesioniki

ŚLADAMI HISTORII MAJĄTKU HUKVALDY

Zapraszamy na wspólną wędrowkę po Beskidach przez różnorodną przyrodę, w poszukiwaniu zabytków szlacheckiej i ludowej architektury, śladów ciekawej historii. Poznajmy piękno regionu, który rozślawił kompozytor Leoš Janáček.

Na trasę rowerową 6006 możemy wjechać we Frydku-Místku w pobliżu obszaru rekreacyjnego Olešná (A). Zawdzięcza on swoją nazwę tutejszej zaporze, którą upodobał sobie przede wszystkim wędkarze i miłośnicy najróżniejszych sportów wodnych. Miejsce to zasłynęło w ostatnich latach także dzięki letniemu i krytemu parkowi wodnemu, oferującemu odwiedzającym wiele atrakcji.

Trasa prowadzi dalej przez Palkovice i Kozlovice, które mogą być pierwszym przystankiem podczas naszej wędrowki. Odwiedzimy teren Fojetství (B) [Wójtostwa], którego częścią jest „żywy skansen” Szkoły Powszechnej, niewielka wystawa poświęcona miejscowości Kozlovice i ekspozycja sztuki sakralnej. Warzy się tutaj także bardzo dobre piwo! Niedaleko stąd znajduje się obiekt Na mlyně (C), gdzie częstym gościem był Leoš Janáček, pochodzący z Hukvald. Tam powiedzie nasza dalsza wędrowka.

Po czterech kilometrach jazdy na rowerze znajdziemy się w miejscowości Hukvaldy (D) z niegdyś największym morawskim zamkiem i domem rodzinnym wspomnianego już słynnego kompozytora. Dziś na wzgórzu nad miejscowością rozpościerają się ruiny zamku o tej samej nazwie, gdzie co roku odbywają się różne imprezy kulturalne. Ważnym zdarzeniem każdego lata jest Międzynarodowy Festiwal Muzyczny Hukvaldy Janáčka. Sławną operę Janáčka Příhody lišky Bystroušky [Przemyślenia Chytruski] przypomina pomnik lisiczki w zwierzyńcu w Hukvaldach, w którym możemy obejrzeć także stada muflonów i danieli.

Po zwiedzeniu Hukvald udamy się w stronę miejscowości Rychaltice, Fryčovice, Brušperk i Staříč. W miejscowości Staříč (E) możemy zamówić zwiedzanie i „zjazd” do pokazowej sztolni sztucznie zbudowanej kopalni podziemnej, gdzie w chodnikach znajdują się typowe miejsca pracy górniczej powiązane technologicznie jak w prawdziwej kopalni.

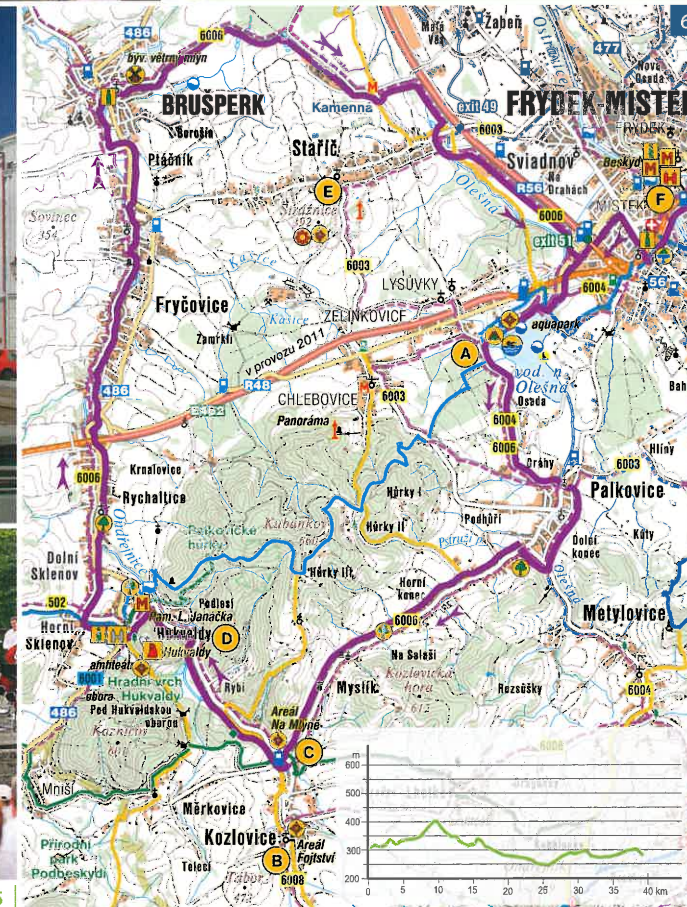
Do celu naszej wędrowki pozostaje nam 6 ostatnich kilometrów. Jeśli mamy jeszcze siłę i ochotę, możemy tutejszymi trasami rowerowymi dojechać na Zámecké náměstí we Frydku (F) [Plac Zamkowy], gdzie dowiemy się czegoś o życiu w Beskidach – tutejszy pałac zaoferuje nam ekspozycje o historii, etnografii i przyrodzie regionu, trasę zwiedzania pałacu i różne wystawy towarzyszące.

Punkt wyjściowy: Frydek-Místek – autobus, pociąg
Punkt docelowy: Frydek-Místek – autobus, pociąg
Odległości: Místek/zapora Olešná (0 km) – Palkovice (5 km) – Kozlovice (11 km) – Hukvaldy/pod zamkiem (15 km) – Rychaltice (22 km) – Fryčovice (23 km) – Brušperk (25 km) – Staříč (33 km) – Místek/zapora Olešná (39 km)
Stopień trudności: średni, odpowiednia dla rodzin z dziećmi
Typ roweru: wszystkie typy

Centra informacji:
Centrum Informacji Turystycznej Hukvaldy
739 46 Hukvaldy 40, tel.: +420 558 699 221,
e-mail: infocentrum@ihukvaldy.cz, www.hukvaldy.eu

Beskidzkie Centrum Informacji – centrala
náměstí Svobody 6, 738 02 Frydek-Místek
tel.: +420 558 646 888, e-mail: info@beskydy-info.cz
www.beskydy.com

- 1 Park wodny na terenach rekreacyjnych Olešná
- 2 Frydek – plac Zamkowy [Zámecké náměstí]
- 3 Hukvaldy – ruiny zamku
- 4 Kozlovice – Szkoła Powszechna
- 5 Hukvaldy Janáčka

„ZA MIASTO” NA ROWERZE PRZEZ REGION NOWEGO JICZINA

Przejdziemy na rowerze przez całe Novojičinsko [region Nowego Jiczina] trasą rowerową nr 502, która łączy dwa najwspanialsze obiekty zamkowe tego rejonu i przechodzi przez miasto z wieloma zabytkami architektury.

Startujemy w **Starym Jičinie (A)** [Starym Jiczynie], pięknymi widokami możemy się nacieszyć z ruin tamtejszego zamku na Starojskim kopcu, który stanowi punkt dominujący rozległej okolicy. Trasa prowadzi dalej bezpośrednio do centrum **Nowego Jičina (B)** [Nowego Jiczina]. Tu możemy docenić piękno zabytkowego rynku Masarykova náměstí z kamienicami połączonymi podcieniami. W przyległych uliczkach działa mnóstwo gospód i restauracji, dzięki czemu możemy skorzystać także z możliwości posilenia się. Na uwagę zasługuje też Muzeum Novojičinska w pałacu rodu Žerotínůw ze stałą ekspozycją kapeluszy, których wytwarzanie ma w mieście długą tradycję.

„Za miasto”, na dalszą wycieczkę po regionie Nowego Jiczina, wyprowadzi nas wygodnie trasa rowerowa, na drogę w kierunku Rybí. Zjeżdżając przez miejscowość, skąd się skręci na Štramberský, minimy drewniany kościółek św. Katarzyny i dotrzemy do pięknych terenów rekreacyjnych Liboštin (C), gdzie znajduje się naturalne kąpielisko. Trasa biegnie dalej do Štramberka (D), o którym często mówi się „morawskie Betlejem”. Wejdziemy na majestatyczną wieżę Trúby, żeby podziwiać widoki, skosztujemy miejscowego piwa, a przede wszystkim słodkiego przysmaku – ciastek z piernika w kształcie uszu, o nazwie „štramberské uši”.

Trasa rowerowa skręca potem w kierunku Kopřivnice, u podnóża góry Bílá hora (E). Na jej szczycie wznosi się unikatowa wieża widokowa o tej samej nazwie, naśladująca swoim kształtem strukturę DNA. Kopřivnice (F) jest znana z produkcji samochodów, nie możemy tu pominąć wizyty w tutejszym Muzeum Techniki Tatra. Do uprawiania sportu zachęca miejscowe kąpielisko, obiekt do gry w minigolfa, a przeżycia kulturalne zapewni zwiedzenie ruin zamku Šostýn.

Dalej jedziemy przez dzielnicę miasta Lubina (G), gdzie trasa wyprowadza nas „z cywilizacji”. Zmierzamy po pięknej polnej drodze, wokół zbiornika na zaporze Větrkovice (H) i ponownie wracamy na główną drogę. Dojedziemy nią wygodnie aż do Horního Sklenova i Hukvald (I). Zabytkiem, jakim szczyci się miejscowość, jest wspaniały zamek, gdzie co roku organizuje się wiele imprez kulturalnych, między innymi także festiwal muzyczny Janáčkovy Hukvaldy.

Trasa ta wcale nie jest trudna i przeciętny rowerzysta doceni z pewnością jej spokojny przebieg. Szczególnie, gdy nie będzie potrzebował żadnej mapy i pozwoli się prowadzić tylko znakami dla rowerzystów.

- 1 Widok na Stary Jičín
- 2 Štramberský – wieża Trúba
- 3 Nový Jičín – plac Masaryka [Masarykovo náměstí]
- 4 Bílá hora – wieża widokowa
- 5 Nový Jičín – ekspozycja kapeluszy w Žerotínském zámku

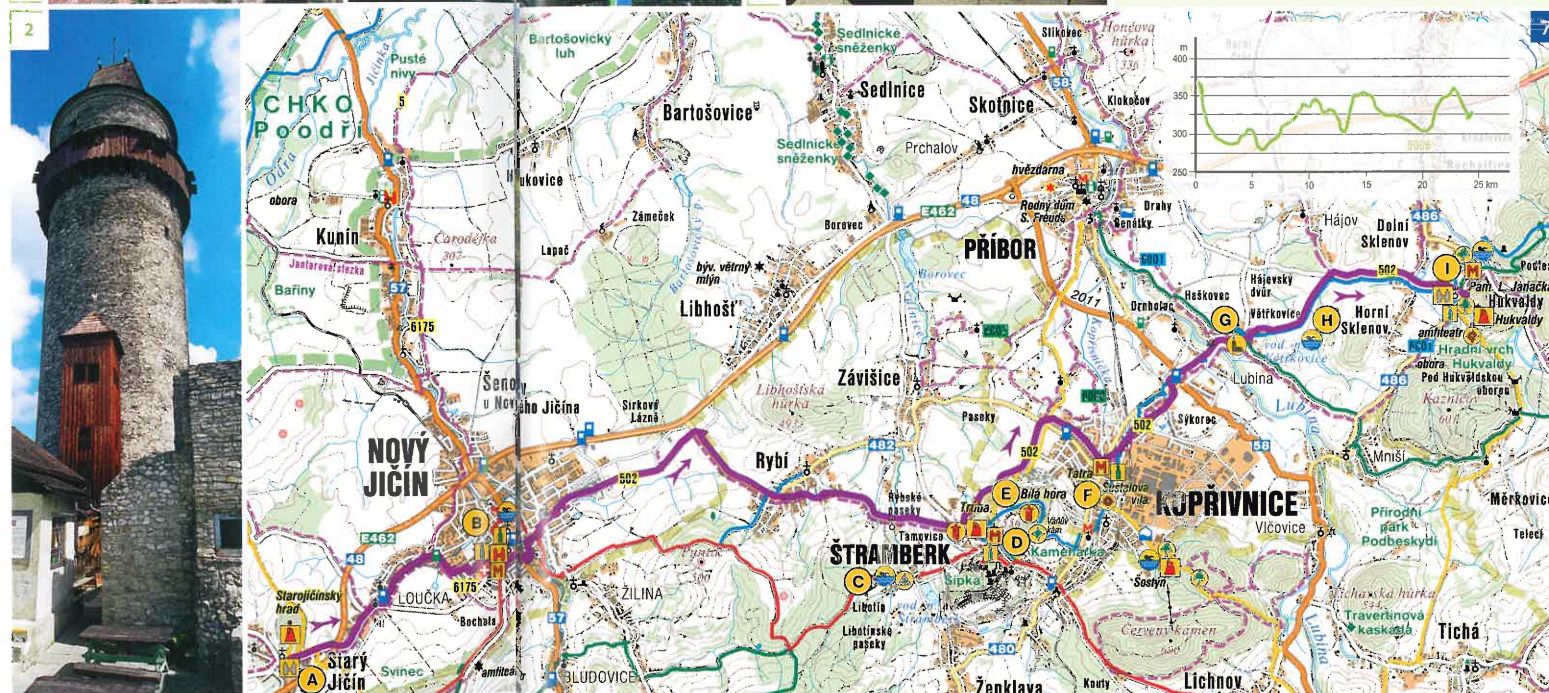
Punkt wyjściowy: Stary Jičín
Punkt docelowy: zamek Hukvaldy
Odległości: Stary Jičín (0 km) – Nový Jičín (5 km) – Rybí (10 km) – Štramberský (13 km) – Kopřivnice (15 km) – Hukvaldy (24 km)
Stopień trudności: średni

Centra informacji:
Centrum Informacji Turystycznej Hukvaldy
Hukvaldy 40, 739 46 Hukvaldy
tel.: +420 558 699 221
e-mail: infocentrum@ihukvaldy.cz
www.hukvaldy.eu

Centrum Informacji Turystycznej Kopřivnice
Obránců míru 368, 742 21 Kopřivnice
tel.: +420 556 821 600
e-mail: ic@kopřivnice.cz
www.kopřivnice.cz, www.laska-brana.cz

Centrum Informacji Turystycznej Nový Jičín
Úzká 27, 741 01 Nový Jičín, tel.: +420 556 711 888
e-mail: centrum@novy-jicin.cz
www.icnj.cz
www.novy-jicin.cz

Centrum Informacji Turystycznej Štramberský
Zauličí 456, 742 66 Štramberský, tel.: +420 558 840 617
e-mail: mic@stramberk.cz
www.stramberk.cz

PRZEZ OKOLICE MALOWNICZEJ MORÁVKI

Malownicza beskidzka miejscowość Morávka położona pośród prawie nietkniętego krajobrazu z cennymi zabytkami przyrody zachęca odwiedzających do rekreacji przez cały rok. Tym razem zapraszamy do poznania na rowerze tutejszych największych atrakcji.

Punkt wyjściowy naszej wycieczki znajduje się między szczytami Travnego i Slaviča w podgórskiej miejscowości, oddalonej około 15 km od Frýdka-Místa. **Morávka (A)** rozciąga się na obu brzegach rzeki o tej samej nazwie, na której w latach sześćdziesiątych został zbudowany zbiornik stanowiący źródło wody pitnej. Miejscowość jest popularna głównie wśród miłośników turystyki, jazdy na rowerze i na nartach, przed którymi otwierają się tu wielkie możliwości. Walory regionu możemy poznawać także z końskiego grzbieta. Tutejsza ujeżdżalnia ma przygotowane przejażdżki dla wymagających i mniej sprawnych. Jeśli lubią Państwo sporty ekstremalne, to właśnie dla Państwa pobliski ośrodek sportowy w każdym lato zmienia się w bikepark.

Dalej udajemy się po oznakowanej trasie rowerowej 6113, wzdłuż której została zbudowana ścieżka edukacyjna „Źródła rzeki Morávki” (B). Ścieżka ma całkowitą długość 14 km, prowadzi aż do Bilego Kříža i znajdziemy na niej dziewięć tablic edukacyjnych, które informują o rzece Morávce, budowaniu zapory i historii tego regionu.

Po 1,5 km dojeżdżamy na rowerach właśnie do powstałego w dolinie zbiornika wodnego Morávka (C). Stąd udamy się po utwardzonej drodze do Úspolki (D) i Juříčny. Opuszczamy już wspomnianą ścieżkę edukacyjną i trzymamy się dalej trasy rowerowej 6113. Po około 3 km dojeżdżamy do skrzyżowania Zemřelov (E) w pobliżu rejonu rekreacyjnego Visalaje. Trasa 6113 prowadzi dalej przez Visalaje do zbiornika wodnego Šance w Ostravici. My jednak na rozstaju dróg skręcamy w lewo i podjeżdżamy pod szczyt Vysoký Rykál i dalej na Papročkę (F). Trasa nie jest tu już oznakowana, ale prowadzi nas po utwardzonej drodze. Przed nami około 6-kilometrowy odcinek z Papročki do Hájenki (G), gdzie znowu wracamy na trasę rowerową. Zjeżdżamy do doliny i po 3 km znajdujemy się w miejscowości Prazmo (H). Piękno tutejszej okolicy i zainteresowanie życiem beskidzkich górali przywiodły do tych miejsc także poetę Petra Bezruč, który wspomina Prazmo w kilku wierszach. Na miejscowym cmentarzu swoje miejsce spoczynku znalazła też słynna Maryčka Magdonova.

W miejscowości możemy wjechać na oznaczoną trasę rowerową 10 i od naszego celu z powrotem w Morávce będą już dzielić tylko 3 km.

1 Tablica informacyjna obok zapory

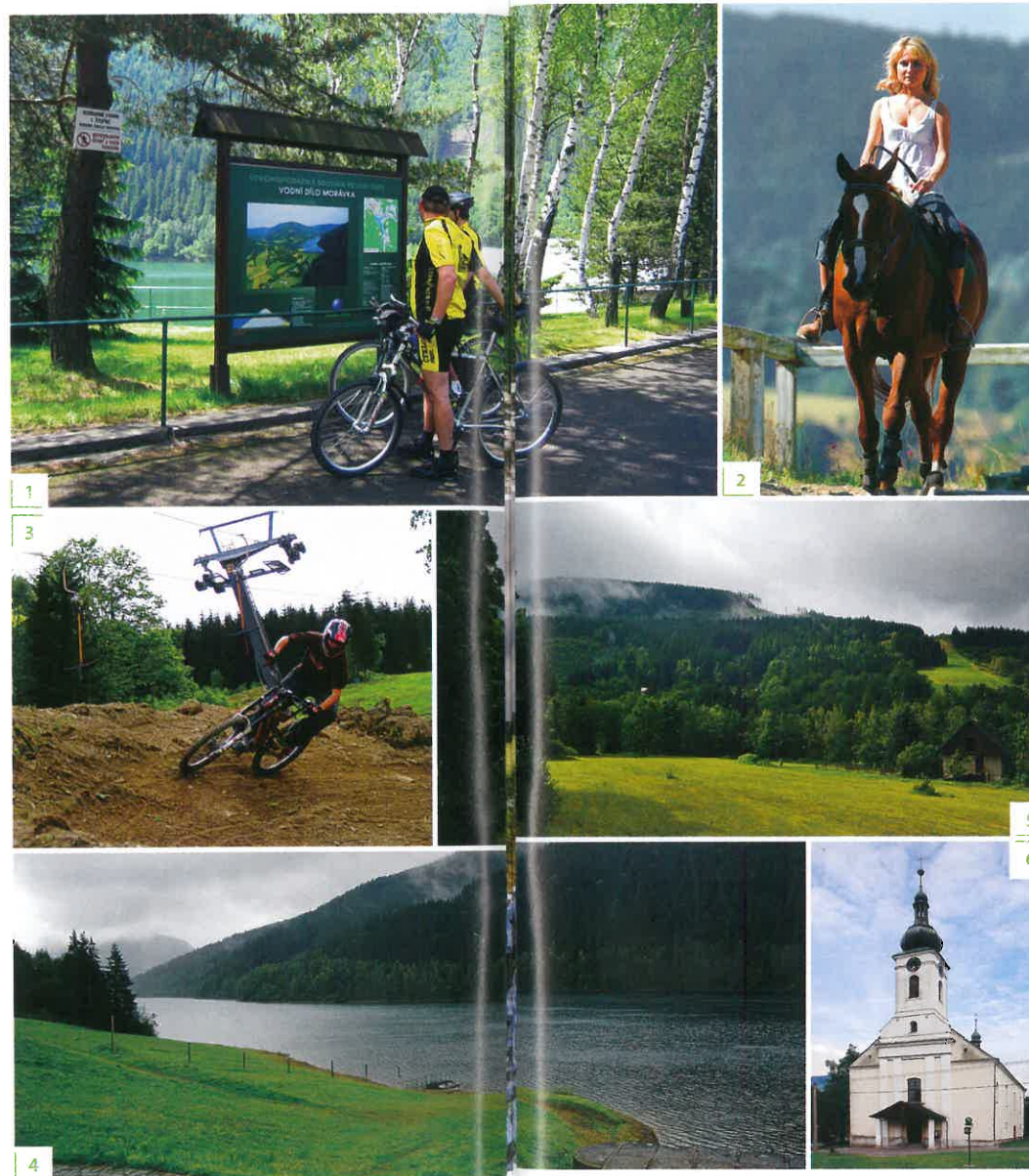
2 Morávka – ujeżdżalnia

3 Morávka – bikepark

4 Zapora Morávka

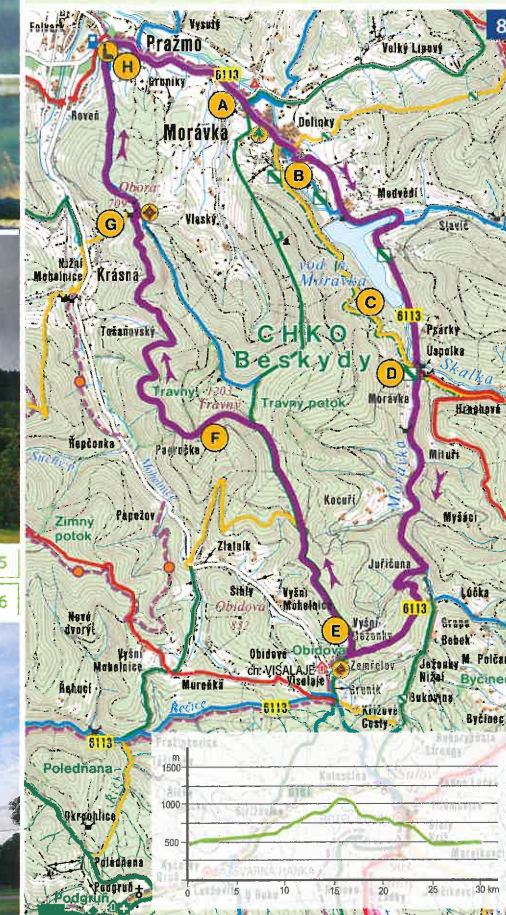
5 Widok na grzbiet Travnego

6 Prazmo – kościół św. Jana Nepomucena

Punkt wyjściowy: Morávka – autobus
Punkt docelowy: Morávka – autobus
Odległości: Morávka, miejscowość (0 km) – Morávka, zbiornik wodny (1,5 km) – Úspolka (5 km) – Zemřelov, skrzyżowanie (12 km) – Vysoký Rykál (14,5 km) – Papročka (17 km) – Hájenka, skrzyżowanie (23 km) – Prazmo (30 km) – Morávka (33 km)
Stopień trudności: średni
Typ roweru: MTB, trekking

Centra informacji:
Beskidzkie Centrum Informacji –
oddział Frýdlant nad Ostravici
Hlavní 308
739 11 Frýdlant nad Ostravici
tel.: +420 558 676 909
e-mail: info@beskydy-info.cz
www.beskydy.com

ŚLADAMI PETRA BEZRUČA NA ŁYSĄ GÓRĘ

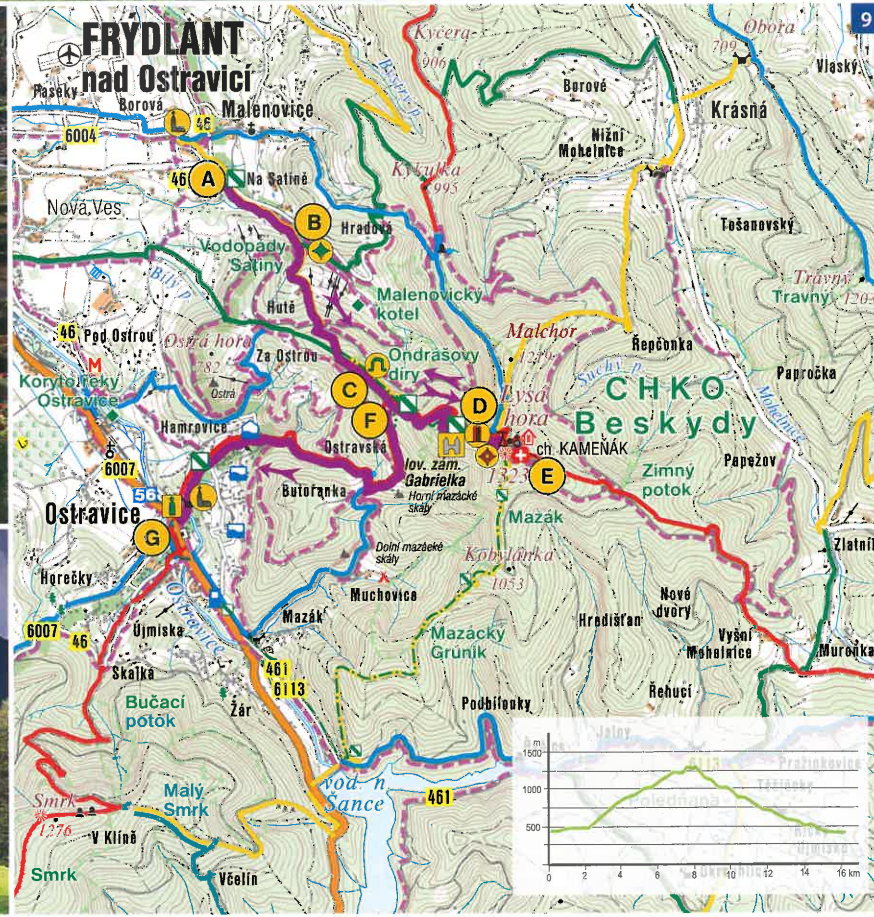
Łysa Góra [Lysá hora] jest symbolem Beskidów Morawsko-Śląskich i tradycyjnym celem turystycznym. Na jej szczyt wchodził także poeta Petr Bezruč. Udajmy się zatem po jego śladach, góra zaprasza o każdej porze roku.

Na Łysą Górę idziemy żółtym szlakiem z miejscowości Malenovice (A) od przystanku Parkoviště, dokąd docieramy autobusem rejsowym z Frydlantu nad Ostravici. Po 1 km marszu będziemy mijać jeden z najpiękniejszych zabytków przyrody w Beskidach – Satińskie Wodospady (B) [Satinské vodopády]. Idziemy dalej aż do rozstaju dróg Satina (U korytka), gdzie skręcamy w lewo. Droga robi się tutaj kamienista. Po 2,5 km wędrówki możemy się pożywić w najstarszej beskidzkiej gospodzie. Stąd dalej już tylko podchodzimy na wzgórze po żółtym szlaku do skrzyżowania Lukšinec.

Jeszcze przed rozstajem dróg w lesie kryje się unikatowy system jaskiń Ondrášovy díry (C), który jednak nie jest udostępniony do zwiedzania. Przy Lukšincu wejdiemy na czerwony szlak i do pokonania szczytu pozostaną nam 3 km. Około 0,5 km przed szczytem znajduje się drewniany krzyż (D), który został tu wzniesiony dla upamiętnienia wszystkich ofiar Łysej Góry. Po pięciu minutach pozostałego do przejścia odcinka znajdziemy się na samym szczycie Łysej Góry (E) i zobaczymy z bliska jej punkt dominujący – nadajnik telewizyjny. Znajduje się tutaj także budynek stacji meteorologicznej, budynek Pogotowia Górskiego [Horská služba], a zjeść coś możemy w tutejszej restauracji lub w bufecie. Z punktu widokowego rozpościera się cudowna, rozległa panorama. Przy pięknej pogodzie można dostrzec Jesioniki, Małą i Wielką Fatrę lub nawet Tatry Wysokie.

Po odpoczynku udajemy się z powrotem czerwonym szlakiem aż do rozstaju dróg na Lukšincu (F). Możemy wybrać powrót do Malenovic lub iść dalej czerwonym szlakiem do miejscowości Ostravice (G), która należy do miejsc ulubionych przez turystów. Drozdę z Malenovic na Łysą Górę i z powrotem do Ostravicy towarzyszy ścieżka edukacyjna Łysa Góra. Z 15 przystanków i dwóch uzupełniających paneli informacyjnych dowiemy się wiele o zbojniku Ondrášu, panie Łysej Góry, o tutejszej florze i faunie, o lasach beskidzkich, o zagrożeniach i ofiarach gór, o największym wodospadzie Beskidów czy o jaskiniach. Ścieżka edukacyjna liczy 16,5 km i jeśli chcemy zaliczyć wszystkie przystanki, zaplanujemy wycieczkę z jednej miejscowości do drugiej przez szczyt.

- 1 Na szczycie Łysej Góry zimą
- 2 Wędrówka na Łysą Górę
- 3 Łysa Góra – nadajnik telewizyjny
- 4 Satińskie Wodospady
- 5 Krzyż upamiętniający ofiary Łysej Góry
- 6 Łysa Góra wiosną

Punkt wyjściowy: Malenovice – autobus
 Punkt docelowy: Ostravice – autobus, pociąg
 Odległości: Malenovice, parking (0 km) –
 Satina, skrzyżowanie (1,2 km) – U Veličků (2 km) –
 Pod Lukšincem (4 km) – Lukšinec (5 km) –
 Łysá hora (8 km) – Lukšinec (11 km) –
 Butořanka (13 km) – Ostravice (16,5 km)
 Stopień trudności: średni do trudnego

Centra informacji:
 Centrum Informacji Turystycznej Ostravice
 Knihovna Ostravice
 739 14 Ostravice 400
 tel.: +420 558 682 115
 e-mail: knihovnaostravice@seznam.cz
 www.obec-ostravice.cz
 www.naseknihovna.cz/ostravice

ODWIEDZINY U BOGA RADEGASTA

Góra Radhošť (1 129 m) nie jest najwyższa w Beskidach, należy jednak do najbardziej znanych i najczęściej zdobywanych szczytów. Wędrówka na Radhošť bywa połączona ze zwiedzaniem przełęczy o nazwie Pustevny z godnym uwagi zespołem budowli w stylu ludowym.

Wycieczka zaczyna się we Frenštácie pod Radhoštěm (A), gdzie na parterze tutejszego ratusza jest umieszczony oryginał figury pogańskiego boga Radegasta [inaczej Radogosta]. Nad miejscowym ratuszem wznosi się również wieża widokowa, z której rozpościerają się piękne widoki na całe Beskidy. Do Trojanovic (B) dojeżdżamy autobusem lub samochodem na przystanek Ráztoka. Możemy iść także pieszo czerwonym szlakiem i po drodze zatrzymać się w „gryczanym” młynie lub w Izbie Pamięci Braci Strnadlów (C) [Památník bratří Strnadlů]. Przy parkingu znajduje się największe centrum linowe (D) na Morawach, przeznaczone dla małych i dużych sportowców. Udamy się do dolnej stacji kolejki linowej i wjedziemy na górę. Tam powitają nas Libušin i Maměnka, budowle w stylu ludowym według projektu architekta Dušana Jurkoviča.

Z Pustevien (E) idziemy niebieskim szlakiem, szeroką kamienistą drogą koło stacji Pogotowia Górskiego [Horská služba], Wołoskiej Koliby [Valašská koliba] i drewnianych kiosków z pamiątkami i przekąskami łagodnie podchodzimy do altanki widokowej Cyrilka (F). Stąd możemy doskonale zobaczyć całą przełęcz Pustevny. Z wieży widokowej idziemy szerokim grzbietem porośniętym na skrajach skarłalymi drzewami i kosodrzewiną. Mniej więcej po 1 km znajdziemy się w pobliżu figury pogańskiego boga Radegasta (G). Mówi się, że gdy dotkniemy okrągłej klamry jego pasa i wyrazimy przy tym jakieś życzenie, może nam się spełnić. Po drodze minieemy także kilka tablic informacyjnych ścieżki edukacyjnej Radegast. W lewo odchodzi żółty szlak do schroniska Skalického Louka. Po drodze grzbietem przetniemy na rozstaju Radhošť-grzbiet zielony szlak między Dolną Bečvą a Trojanovicami i wkrótce dotrzemy do schroniska górskiego Radegast (H). Stąd na sam szczyt jest 500 metrów. Na szczycie stoi drewniana kaplica pielgrzymkowa św. Cyryla i Metodego, a obok niej rzeźba przedstawiająca obu apostołów, autorstwa Albína Poláška. Możemy stąd dostrzec Vsetínské vrchy, Javorníky, Strážovské vrchy i Malą Fatrę, Jesioniki, Frenštát i Ondřejník, Kněhyni, Smrk i Łysą Górę [Lysá hora].

Z powrotem udamy się tą samą drogą, ale możemy wybrać, czy zejdziemy pieszo, zjedziemy na hulajnogach po Książęcej Drozde [Knižecí cesta], czy ponownie skorzystamy z kolejki linowej.

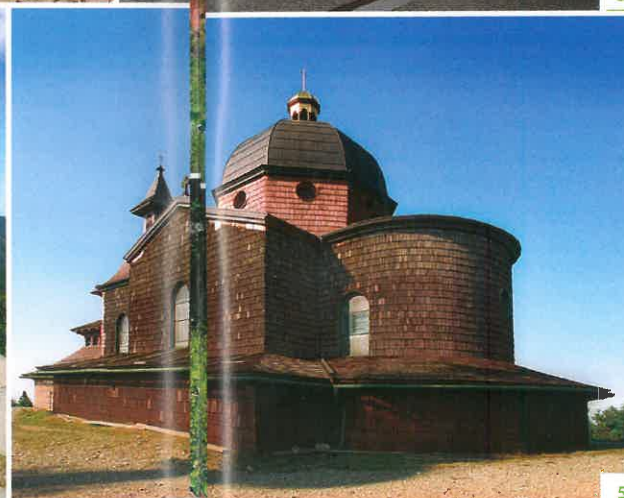
1 Figura Radegasta autorstwa A. Poláška

2 Pustevny

3 Frenštát pod Radhoštěm – ratusz

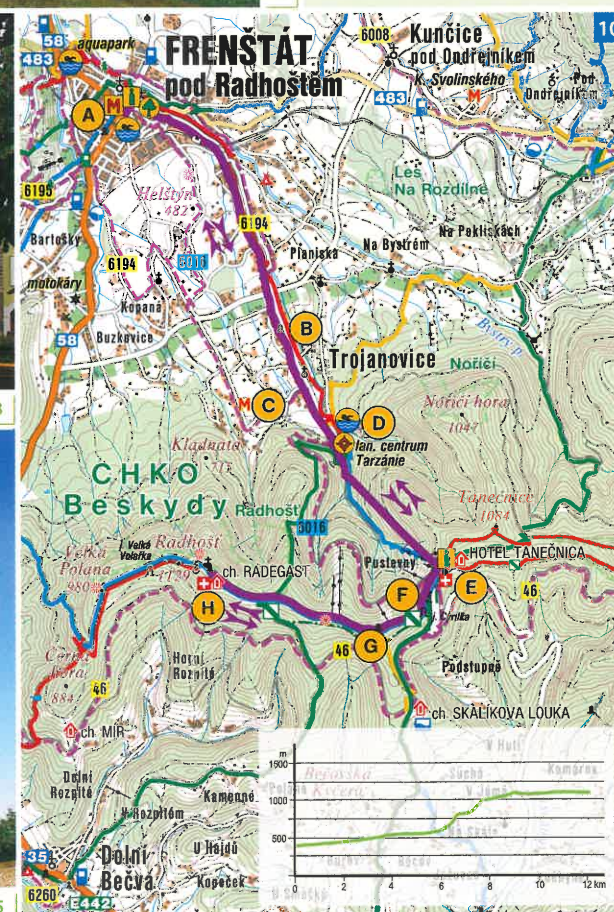
4 Altana widokowa Cyrilka

5 Radhošť – kaplica pielgrzymkowa św. Cyryla i Metodego

Punkt wyjściowy:
Frenštát pod Radhoštěm
Punkt docelowy: Radhošť
Odległości: Frenštát (0 km) –
Ráztoka (6 km) – Ráztoka (kolejka
linowa, 6,5 km) – Pustevny (9 km) –
socha Radegasta (10,5 km) –
Radhošť-grzbiet (12 km) –
Radhošť-kaplica (13 km)
Stopień trudności: trasa łatwa

Centra informacji:
Centrum Informacji Turystycznej
Frenštát p. R.
náměstí Miru 1
744 01 Frenštát pod Radhoštěm
tel.: +420 556 836 916
e-mail: ic@mufrenstat.cz
www.frenstatinfo.cz

DOLINĄ MORAWICY

Podczas przechadzki malowniczą doliną Morawicy możemy obejrzeć romantyczne ruiny zamku, zażyć odświeżającej kąpeli w rzece, odwiedzić dawne uzdrowisko i gruntownie przemysłaną imponującą budowlę wodną.

Ruiny zamku Víkštejn (A) [Wikštejn] wznoszą się na wysokim skalnym urwisku nad rzeką Morawicą [czes. Moravice] i ich obejrzenie nie zajmie wiele czasu. Po zwiedzeniu ostrożnie schodzimy stromymi serpentynami do Podhradí (B). Malownicza miejscowość jest punktem wypadowym tras rowerowych i szlaków turystycznych. Polubili ją także wodniacy, którzy spływają stąd Morawicą aż do Hradca. Jeśli wędrujemy pieszo, udamy się czerwonym szlakiem w stronę miejscowości Jánské Koupele i Kružberk, na rower wybieramy trasę nr 551, która prowadzi przez Lhotku i Nové Těchanovice do tego samego celu.

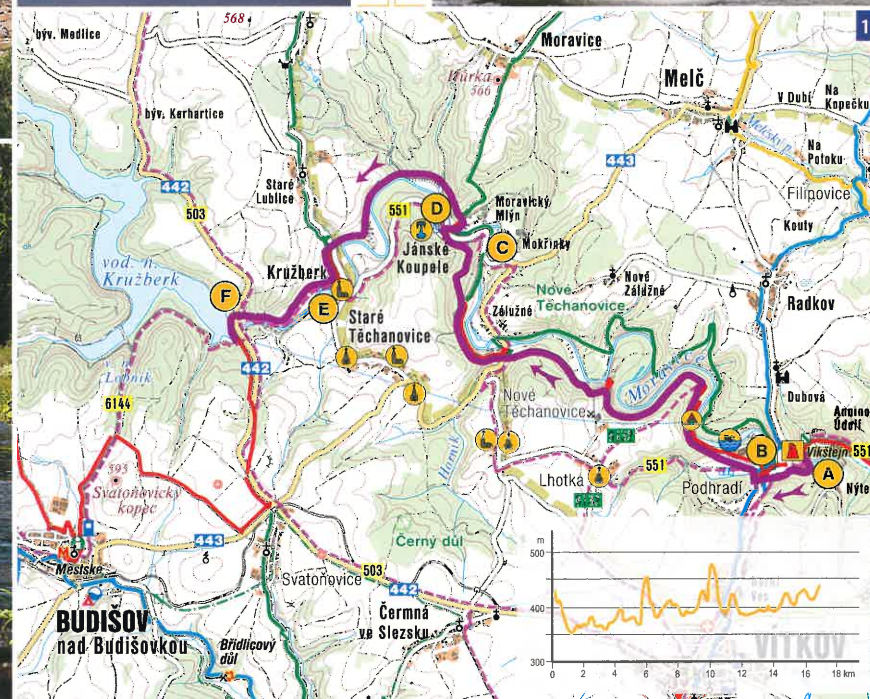
Doliną Morawicy przechodzimy w pobliżu kilku dawnych kamieniołomów łupku i docieramy aż do mostu w osadzie Žalůzně. Warto się tu zatrzymać i wykąpać w przezroczystej czystej rzece. Rowerzyści przejadą most i dalej dojadą prosto przez skrzyżowanie do osady Mokříny (C), a potem w lewo do miejscowości Jánské Koupele (D). Turyści piesi dojdą tam prawym brzegiem pod prąd rzeki. Jánské Koupele to dawne uzdrowisko, które w czasach swojej największej sławy odwiedzało co roku nawet dziesięć tysięcy turystów. Dziś to dawne letnisko jest prawie zapomnianym zakątkiem Śląska Opawskiego. Z byłego uzdrowiska nie zachowało się wiele obiektów, mimo to znajdziemy tu bardzo malownicze zakątki zamknięte w wąskiej dolinie.

Dalej podążamy do miejscowości Kružberk (E), która słynie przede wszystkim ze zbiornika wodnego o tej samej nazwie. Do zapory dostaniemy się wąską drogą, która zaczyna się przy kościele św. Piotra i Pawła, pochodzącym z I połowy XIV wieku. W kościele są zainstalowane podobno najstarsze organy na Śląsku. Budowla wodna Kružberk została wzniesiona w latach 1948–1955 jako rezeruar wody pitnej dla szybko się rozrastającej aglomeracji ostrawskiej. Bez mała 35-metrowej wysokości tama zatrzymuje wodę w zatopionej dolinie o długości 10 km. Przed tamą skręcamy w prawo w stronę wzgórz, na szczycie idziemy w lewo i dalej podążamy drogą prowadzącą po tamie (F). We właściwym obiekcie można zamówić zwiedzanie, zarządcy Kružberka chętnie oprowadzą nas po wnętrzu budowli wodnej, która jest dobrze znana widzom nakręconego tu serialu telewizyjnego *Velké sedlo*.

- 1 Ruina zamku Víkštejn [Wikštejn]
- 2 Jánské Koupele
- 3 Moravice – spływ rzeką
- 4 Zapora Kružberk

Punkt wyjściowy: Vítkov-Podhradí, ruiny zamku Víkštejn
Punkt docelowy: Budowla wodna Kružberk
Odległość: Víkštejn (0 km) – Podhradí (1,5 km) – Podhradí, kemping (3,2 km) – Žalůzně, most przez rzekę Morawicę (7,5 km) – Jánské Koupele (10,5 km) – Kružberk, kościół św. Piotra i Pawła (14 km) – Kružberk, tama (15,5 km)
 Trasa znakowanymi ścieżkami rowerowymi prowadzi z Podhradí przez Lhotku, Nové Těchanovice, Žalůzně i Jánské Koupele do Kružberka, liczy 17 km.
Stopień trudności: pieszo – trudna, na rowerze – średnia
Centra informacji:
Centrum Informacji Turystycznej Budyšov nad Budyšovkou Muzeum bridelice
 Horská 184, 747 87 Budyšov nad Budyšovkou
 tel.: +420 556 305 334, e-mail: mkis@budisovnb.cz
 www.budisov.eu

PO ŚLADACH DRUGIEJ WOJNY ŚWIATOWEJ

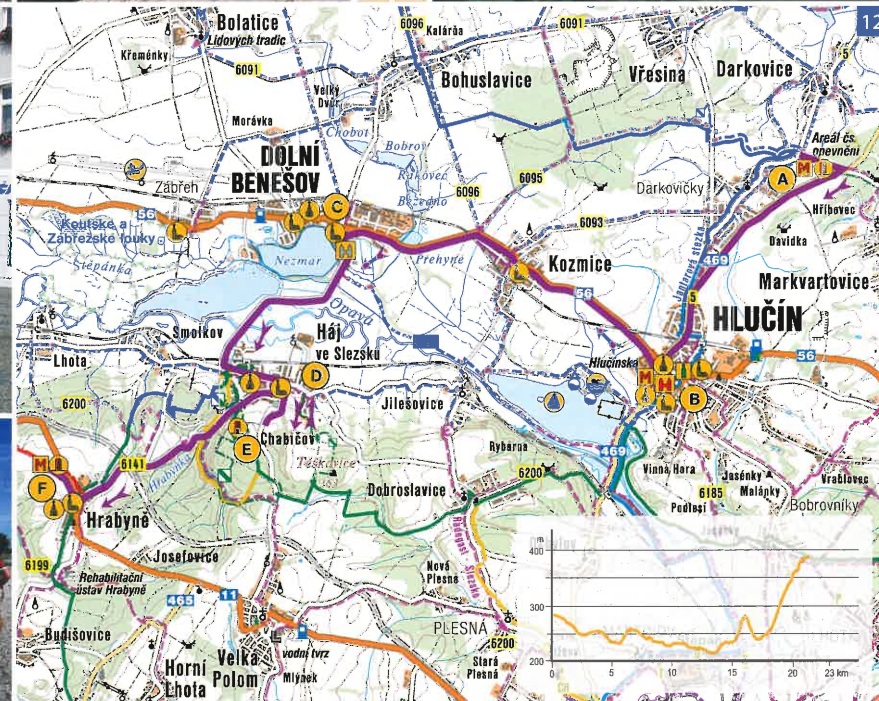
Na Śląsku znajdziemy wiele miejsc przypominających o drugiej wojnie światowej i innych ważnych wydarzeniach. Zapraszamy na wyprawę śladami historii, które w formie zabytków, pomników czy twierdz dokumentują urozmaicone losy „ziemi na granicy”.

Wycieczkę w poszukiwaniu miejsc pamięci związanych z drugą wojną światową zaczynamy na skraju miejscowości Dąbki (A). Przy drodze nr 469 w połowie drogi między Hlucinem a miejscowością Hať znajdują się tereny fortyfikacji, które były częścią umocnień z okresu Pierwszej Republiki. Możemy tutaj zwiedzić bunkry piechotne, obiekt lekkich umocnień i silnie umocniony bunkier piechotny. Cały teren znajduje się pod zarządem Śląskiego Muzeum Ziemińskiego, a w sezonie odbywa się tu regularnie zwiedzanie z przewodnikiem. Zajrzenie za kulisy systemu fortyfikacji, które nigdy nie zostały wykorzystane do zaplanowanego celu, jakim była obrona Czechosłowacji, jest wyjątkowym przeżyciem.

Dalej udajemy się do Hlucina (B). W mieście na pierwszym skrzyżowaniu ze ścieżkami skręcamy w prawo na Opawę i drogą nr 56 dochodzimy do Dolnego Benešova (C). Ulicą 1. Máje przechodzimy koło malowniczego rynečku, a potem ulicą Hájecką obok pałacu i stawu Nezmar docieramy aż do Háju ve Slezsku (D). Na końcu drogi skręcamy w lewo w ulicę Antonína Vaška. Jedziemy prosto i po pokonaniu pół kilometra skręcamy za kościołem w prawo w ulicę Slezského odboje [Śląskiego Ruchu Oporu], którą wyjeżdżamy powyżej miejscowości. Po prawej stronie na wzgórzu zobaczymy pomnik na Ostrej hůrce (E). 12 września 1869 odbył się tutaj wiec ludowy, na którym zebrało się około 15 000 Ślązaków walczących z germanizacją i deklarujących przynależność państwową do Moraw i Czech. Kolejne wiece odbywały się na Ostrej hůrce zawsze przy ważnych okazjach lub w proteście przeciwko uciskowi czeskiego ludu. Z Ostrej hůrki mamy Śląsk jak na dłoni – lekko pofalowany krajobraz z łśniącymi stawami, z miastami i wioskami, jak daleko sięgnie wzrok.

Zjeżdżamy z powrotem do Háju i skręcamy na pierwszym skrzyżowaniu w lewo w kierunku miejscowości Hrabyně. Po kilku kilometrach docieramy do celu. Tutaj znajduje się pomnik drugiej wojny światowej (F) z multimedialną i interaktywną ekspozycją nikogo nie pozostawia obojętnym. Makieta spalonej wioski, maszerujący żołnierze i surowe realia i artefakty z konfliktu wojennego przypominają tragedię tej ziemi oraz bohaterskie czyny naszej armii. Całą wycieczkę możemy odbyć także na rowerze.

- 1 Dąbki – teren umocnień obronnych
- 2 Pomnik na Ostrej hůrce
- 3 Dolní Benešov – pałac
- 4 Hlucín
- 5 Zwiedzanie bunkrów w Dąbkach
- 6 Hrabyně – Pomnik Drugiej Wojny Światowej

Punkt wyjściowy: Dąbki

Punkt docelowy: Hrabyně

Odległości: Dąbki – umocnienia czechosłowackie (0 km) – Hlucín – skrzyżowanie, kierunek Opawa (4,5 km) – Dolní Benešov – ul. 1. Máje (10 km) – Háje ve Slezsku – ul. A. Vaška (13,5 km) – Háje ve Slezsku – Ostrá Hůrka (15,5 km) – Hrabyně – pomnik (20,7 km)
Stopień trudności: średni

Centra informacji:

Centrum Informacji Turystycznej Hlucín

Zamek, Zámecká 4, 748 01 Hlucín

tel.: +420 595 041 617, e-mail: infohlucin@centrum.cz

www.info.hlucin.cz

Z OPAWY DO SUDIC

Opawa była przez stulecia naturalnym centrum Księstwa Opawskiego, a potem aż do 1928 roku stolicą austriackiego i czeskiego Śląska. Rozegrały się tu ważne wydarzenia historyczne, a miasto szczyci się mnóstwem zabytków.

Spacer przez zabytkową Opawę (A) zaczyna się na Górnym Rynku [Horní náměstí]. Tutaj znajduje się zabytkowy budynek ratusza, tzw. Hláška, nad którym góruje wysoka wieża widokowa. Możemy z niej doskonale obejrzeć całe miasto. Na przeciwko Hláški stoi Teatr Śląski [Slezské divadlo], a po lewej stronie gotycka konkatedra Wniebowzięcia Marii Panny, która pochodzi z XIII wieku i jest drugim kościołem biskupa diecezji ostrawsko-opawskiej.

Na Dolnym Rynku [Dolní náměstí] z pewnością warto zobaczyć kościół św. Wojciecha i dawne Kolegium Jezuitów. Tutaj w 1814 roku zostało założone Śląskie Muzeum Ziemskie, które jest najstarszym na terenie dzisiejszej Republiki Czeskiej. W dawnym Kolegium Jezuitów dziś ma swoją siedzibę Śląskie Archiwum Ziemskie, główny budynek muzeum znajdziemy w pobliżu Parku Smetany [Smetanovy sady]. Oprócz muzeum na uwagę zasługuje z pewnością także nowo urządzone Obecní dům [Miejski Dom Kultury] przy ulicy Ostrožnej. Powstał w efekcie przebudowy dawnego banku i oferuje dziś wiele interesujących programów kulturalnych. Oprócz regularnych wystaw organizowane są tutaj również koncerty w Klubie ART, który w ciągu krótkiego czasu zdobył znaczną renomę.

Dom Müllerów, pałac Blücherów, Boží Zakątek [Boží koutek], Dom pod Białym Konikiem [u Bílého koníčka], Dom pod Murzynem [U Mouřenina], Kąpielisko Miejskie, kościół św. Jadwigi, dom handlowy Breda & Weinstein – to tylko zwiędzone innych wspaniałych zabytków, które dodają Opawie niepowtarzalnego uroku. Pełna życia promenada tutejszego deptaka obfituje w sklepiki i przyjemne kawiarnie czy restauracje. Po zwiedzeniu wielu ważnych zabytków architektury świeckiej i sakralnej możemy wybrać się z Opawy także na wiele atrakcyjnych wycieczek po okolicy. Jeśli udamy się drogą numer 46, po dwudziestu kilometrach dojedziemy do malowniczej miejscowości Sudice (B), gdzie znajduje się wspaniały neogotycki kościół św. Jana Chrzciciela z 1906 roku. Kościół z muru licowego, wraz z okalającym murem, probostwem i budynkami gospodarczymi, jest wpisany na listę zabytków kultury Republiki Czeskiej. Niedaleko za Sudicami w kierunku Polski możemy się jeszcze zatrzymać przy pomniku Czechosłowackich Czołgistów (C), który przypomina ciężkie walki na śląskim pograniczu w czasie drugiej wojny światowej.

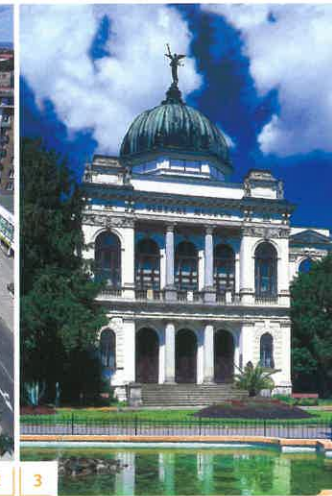
- 1 Opawa – zabytkowy gmach ratusza
- 2 Opawa – Teatr Śląski
- 3 Opawa – Śląskie Muzeum Ziemskie
- 4 Opawa – katedra Wniebowzięcia Marii Panny
- 5 Opawa – deptak
- 6 Neogotycki kościół św. Jana Chrzciciela w Sudicach

1

2

3

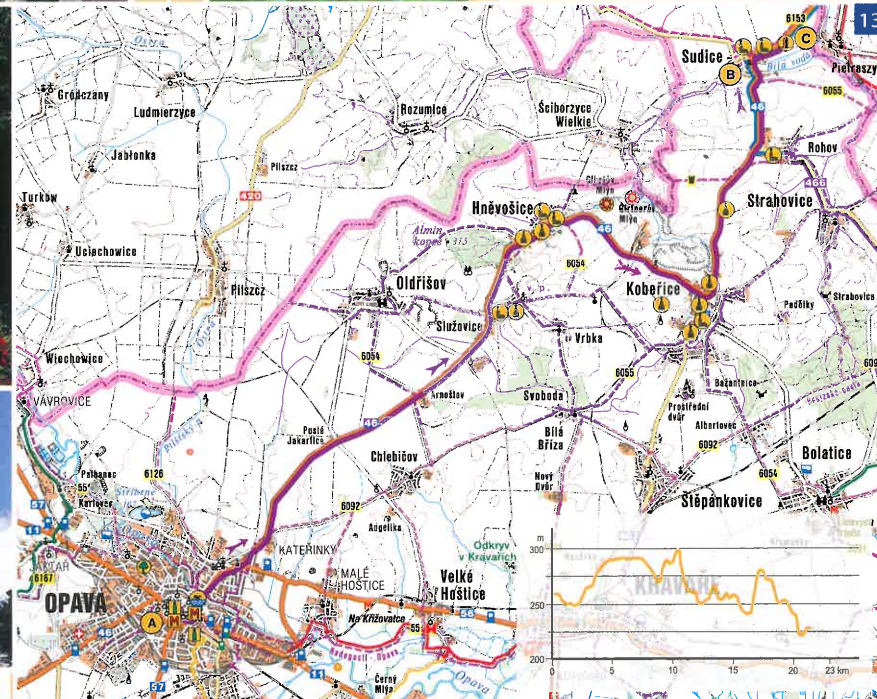
4

5

6

Punkt wyjściowy: Opawa, Górny Rynek [Horní náměstí]

Punkt docelowy: Sudice

Odległość: trasa piesza: Górny Rynek [Horní náměstí] (0 km) – Dolny Rynek [Dolní náměstí] (0,2 km) – Sněmovní, Komenského, Smetanovy sady (0,6 km) – sady Svobody, Ptačí vrch (1,1 km) – Dvořákovy sady, Obecní dům (1,3 km) – Ostrožná, Horní náměstí (1,5 km) Rowerem lub samochodem: Opawa, skrzyżowanie Sněmovní/Praskova (0 km) – most przez rzekę Opawę, ulica Ratibořská (0,3 km) – křižovatka Hlučinská/Ratibořská (1,3 km) – droga nr 46, Pusté Jakartice (4,5 km) – Služovice (9 km) – Hněvošice (11 km) – Koberice (14,5 km) – Rohov (17,5 km) – Sudice (20 km)

Alternatywne trasy ścieżkami rowerowymi prowadzące z Opawy przez Chlebičov, Bílá Bržda, Koberice, Strahovice i Rohov do Sudic, trasa ścieżkami rowerowymi jest o ok. 2 km dłuższa.

Stopień trudności: średni

Centra informacji:

Centrum Informacji Turystycznej Opava

Horní nám. 67, 746 01 Opava

tel.: +420 553 756 143,

e-mail: informacni.centrum@opava-city.cz

www.opava-city.cz

Z PAŁACU RADUŃ DO ARBORETUM NOVÝ DVŮR

Śląsk jest krainą z nieprzebranym mnóstwem atrakcji historycznych. Znajdziemy tu starodawne miasta otoczone górami i rozpościerające się na nizinach. Także zamki, pałace i miejsca pielgrzymkowe tworzą koloryt śląskiego krajobrazu.

Wycieczkę zaczynamy w miejscowości Raduň (A), która leży zaledwie trzy kilometry od Opawy. Na tafli tutejszego stawu odbija się bajkowa sylwetka malowniczego wiejskiego pałacu. Częścią zespołu pałacowego jest także oranżeria z ogrodem ozdobnym i inne obiekty, które dokumentują życie szlachty na śląskiej wsi.

Tylko pięć kilometrów od Raduni znajduje się miasto Hradec nad Moravicí (B), popularna letnia miejscowość rekreacyjna. Na wysokim urwisku rozpościera się tu rozległy kompleks pałacowy. Aż do 1945 roku majątkiem hradeckim zarządzała sześć kolejnych pokoleń pruskiego rodu książęcego Lichnowskich z Voštic i Werdenberga, którzy przebudowali pałac na reprezentacyjną siedzibę szlachecką i centrum władzy całego regionu. Główny budynek kompleksu, tzw. Biały Pałac, zachował majestatyczną, klasycystyczną formę. Dopiero w drugiej połowie XIX wieku Hradec doczekał się rozległej dobudowy w stylu romantyzującego, tzw. Czerwonego Pałacu. Przybyła również Biała Wieża z murem zamkowym, nadającym całości obiektowi monumentalne proporcje. Częścią pałacu, w którym swego czasu przebywał także Ludwig van Beethoven, jest rozległy park krajobrazowy, stanowiący do dziś stanowi prawdziwą oazę dla duszy i ciała wędrowca. Pałac w Hradcu jest słusznie określany jednym z najpiękniejszych pałaców w Europie Środkowej, o czym co roku przekonują się tysiące odwiedzających. W ubiegłym roku został także uznany za najbardziej bajkowy pałac w RCz.

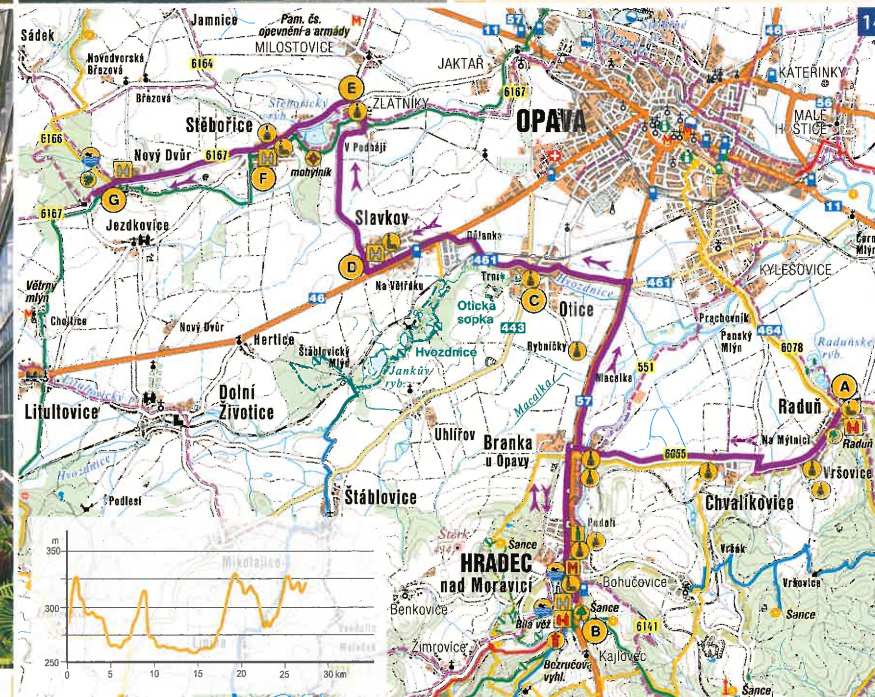
Z Hradca drogą nr 57 jedziemy w stronę Opawy, potem skręcamy w lewo na drogę 461 i przez Otice (C) dojeżdżamy do Slavkova (D) u Opawy. Zjeżdżamy w lewo na drogę nr 46 i na drugim skrzyżowaniu skręcamy w prawo w ulicę Ludvíka Svobody. Główną drogą jedziemy dalej do miejscowości Zlatníky (E), gdzie skręcamy w lewo na Stěbořice (F) i Nový Dvůr. W Novým Dvoře (G) możemy obejrzeć interesujące arboretum Śląskiego Muzeum Ziemi. Tutejsza ekspozycja dendrologiczna zajmuje powierzchnię blisko 23 ha i obejmuje bogatą kolekcję drzew z pięciu kontynentów, a także inne cuda przyrody. W arborecie możemy dostać sadzonki do swojego ogródka lub w spokoju popić kawę i zrelaksować się w ogrodzie pełnym rzadkich cudzoziemskich roślin.

Punkt wyjściowy: Pałac Raduň, autobus
Punkt docelowy: Arboretum Nový Dvůr, autobus
Odległości: Raduň, pałac (0 km) – Chvalikovice, urząd gminy (3 km) – Branka u Opavy, most przez rzekę Moravicę (5, 4 km) – Hradec nad Moravicí, most przez rzekę Moravicę (7,2 km) – Hradec nad Moravicí, pałac (8 km) – Otice, skrzyżowanie dróg 57 i 461 (13, 7 km) – Slavkov, ul. Olomoucká (17 km) – Slavkov, ul. Ludvíka Svobody (17,5 km) – Zlatníky, skrzyżowanie (26 km) – Nový Dvůr, arboretum (26 km)
Stopień trudności: średni

Centra informacji:
Centrum Informacji Turystycznej Opava
Horní nám. 67, 746 01 Opava
tel.: +420 553 756 143
e-mail: informacni.centrum@opava-city.cz
www.opava-city.cz

Biblioteka Miejska i Centrum Informacji Turystycznej, Hradec nad Moravicí
Opavská 265, 747 41 Hradec nad Moravicí
tel.: +420 553 783 940
e-mail: ic@muhradec.cz
www.ichradec.cz

- 1 Raduň – pałac
- 2 Hradec nad Moravicí – Czerwony Zamek
- 3 Hradec nad Moravicí – Biała Wieża
- 4 Nový Dvůr – arboretum Śląskiego Muzeum Ziemi

OD PAŁACU DO PAŁACU PRZEZ ŚLĄSK

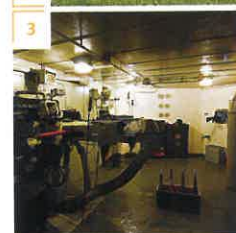
Śląsk jest często błędnie określany jako Morawy Północne i tylko niewiele osób wie, którą prowadzi dawna granica między tymi ziemiemi. Poznajmy zatem śląską krainę bogatą w unikatowy przyrodnicze oraz dawne i nowsze zabytki.

Wycieczkę przez śląską prowincję zaczniemy w pobliżu Ostrawy, bezpośrednio na czesko-polskiej granicy w miejscowości Šilheřovice (A). Z autostrady D1 zjeżdżamy na zjeździe nr 370 w Bohuminie, skręcamy w prawo i jedziemy dalej prosto. Po 200 metrach przejeżdżamy most przez Odru, w polskiej miejscowości Chalupki skręcamy za stacją benzynową w lewo w ulicę Bogumińską i dalej jedziemy w lewo ulicą Długą. Łączy się ona z ulicą Dolní w Šilheřovicach.

Po kilometrze zobaczymy po lewej stronie wspaniały pałac i od granicy państwa pojedziemy wzdłuż parku pałacowego. Obecna neobarokowa forma pałacu pochodzi z II połowy XIX wieku, czyli z okresu, gdy objęli go w posiadanie Rothschildowie. W parku o powierzchni prawie 100 hektarów jest pole golfowe, popularne gospody i restauracje, a także gęsta sieć ścieżek rowerowych.

Z Šilheřovic udajemy się prosto do miejscowości Darkovičky (B). Bezpośrednio przy skrzyżowaniu z drogą nr 469 możemy zwiedzić tereny fortyfikacji, którymi zarządza Śląskie Muzeum Ziemi. Drogą nr 469 udajemy się do Hlučína (C). Na skrzyżowaniu ze światłami skręcamy w prawo na drogę nr 56 i jedziemy do Dolního Benešova (D). Koło neogotyckiej kaplicy z surowego muru skręcamy w prawo na Bolatice (E), dokąd dojedziemy po 3 km. W tutejszym skansenie tradycji ludowych zapoznamy się z dawnym życiem na śląskiej wsi.

Na rondzie w centrum miejscowości jedziemy w lewo do miejscowości Kravaře (F), gdzie ponownie skręcamy w prawo do Opawy. Prawie na końcu miasta około 300 metrów za kościołem św. Bartłomieja skręcamy w lewo w ulicę Alejní, która doprowadzi nas do pałacu. Kościół św. Bartłomieja jest dominującym punktem miasta, jego biała, renesansowa wieża z XVI wieku dobrze widać z daleka. Neogotycka nawa kościoła wraz z prostostem, dawny klasztor i okalające mury z bramami stanowią niezwykle cenną całość. Pałac Kravaře jest barokowym klejnotem Śląska. Obecna forma uzyskał po przebudowach w pierwszej połowie XVIII wieku, gdy powstał także park krajobrazowy, który podobnie jak w Šilheřovicach częściowo zajmuje pole golfowe.

Punkt wyjściowy: Šilheřovice – pałac

Punkt docelowy: Kravaře – pałac

Odległości: Šilheřovice, pałac (0 km) – skrzyżowanie Markvartovice/Darkovičky (2,2 km) – Darkovičky, umocnienia czechosłowackie (3,6 km) – Hlučín, skrzyżowanie ze światłami Cś. armády/Opavská (8 km) – Kozmice (10, 8 km) – Dolní Benešov, centrum (14 km) – Dolní Benešov, skrzyżowanie koło kaplicy (14, 6 km) – Bolatice, centrum (18,6 km) – Kravaře, skrzyżowanie Bolatická/Hlučinská (23,2 km) – Kravaře, Miejskie Centrum Informacji, ul. Opavská (24,8 km) – Kravaře, kościół św. Bartłomieja (25, 5 km) – Kravaře, pałac (26,3 km) Stopień trudności: średni

Centra informacji:

Centrum Informacji Turystycznej Hlučín

Zamek, Zámecká 4, 748 01 Hlučín

tel.: +420 595 041 617, e-mail: infohluclin@centrum.cz, www.info.hluclin.com

Centrum Informacji Turystycznej Kravaře

Opavská 268/62, 747 21 Kravaře, tel.: +420 553 671 827

e-mail: i-kravare@post.cz, www.i-kravare.info

- 1 Šilheřovice – pałac i pole golfowe
- 2 Kravaře – pałac
- 3 Darkovičky – wyposażenia wnętrza twierdzy
- 4 Dolní Benešov – kaplica

Z „NOWEJ OSTRAWY” NA WIEŚ

Po drugiej wojnie światowej na porubskich polach wyrosło centrum tzw. Nowej Ostrawy w stylu realizmu socjalistycznego. W pobliżu Poruby znajdują się tereny rekreacyjne z leśnymi parkami, kąpieliskiem i osiedłami domków.

Wycieczkę zaczynamy na przystanku tramwajowym **Areal VŠB** (A), na górnym końcu monumentalnej alei Główniej [Hlavní třída]. Na stoku nad przystankiem rozpościera się kampus uniwersytecki z aulą, biblioteką i Pawilonem Geologicznym prof. Fr. Pošepného, zwiedzanie tutejszych zbiorów zajmie co najmniej godzinę. Wracamy na aleję Główną, która zaczyna się od dwóch narożnych domów według projektu architekta Borisa Jelčaninova. Idziemy dalej prosto aż do dużego ronda. Po obu stronach szerokiego miejskiego bulwaru możemy podziwiać bogate „palace”, domy mieszkalne ze sklepami i restauracjami na parterze. Przy rondzie skręcamy w prawo na ulicę Porubską, gdzie po prawej stronie zwiedzimy mieszkaniowy kompleks domów zwany Věžičky [Wieżyczki], który wyróżnia się zdobieniem w formie sgraffito i „renesansowymi” szczytami. Sgraffito przedstawia wyidealizowany obraz życia Ostrawy w początkach budowania komunistycznej Czechosłowacji.

Na końcu ulicy przechodzimy jedną z dwóch bram wspaniałego łuku [Oblouk] według projektu Evžena Šteflíčka. Budynek łuku został zaprojektowany jako brama wejściowa do Nowej Ostrawy. Architekt, projektując te budynki, inspirował się Placem Pałacowym w Sankt Petersburgu. Dalej idziemy w lewo aż do małego ronda i z powrotem w prawo na ulicę Nad Porubkou. Tutaj zaczyna się część pierwotnej miejscowości Poruba ze swoim dawnym centrum. Przechodzimy prosto koło porubskiego pałacu (B) i ratusza aż do obrotnicy tramwajowej z przystankiem Vřesinská. Tramwajem nr 5 jździmy na końcowy przystanek Zátíší (C). Jednotorowa linia prowadzi wokół największego tutaj kąpieliska, lasami przez Krásné Pole, Dolní Lhotę aż do Kyjovic. W ostrawskim rejonie Krásné Pole można zwiedzić **obserwatorium astronomiczne z planetarium** (D).

Wracamy do linii jednotorowej. Ostatni przystanek linii jest punktem wyjściowym kilku szlaków turystycznych i tras rowerowych. Wystarczy tylko wybrać kolor szlaku, jaki doprowadzi nas do zachodnich krańców metropolii. Czekają na nas lasy, łąki, malownicze wioski, tereny sportowe i przede wszystkim nieoczekiwany spokój w malowniczo pofałdowanym krajobrazie tej części Śląska.

- 1 Ostrava – łuk [Oblouk]
- 2 Ostrawska przyroda
- 3 Ostrava – przykład zdobienia domów zwanych Wieżyczkami [Věžičky]
- 4 Ostrava – obiekt VŠB [Wyższej Szkoły Górniczej]
- 5 Obserwatorium astronomiczne i planetarium Johanna Palisy

Punkt wyjściowy: aleja Główna [Hlavní třída], Areal VŠB Ostrava-Poruba
Punkt docelowy: Kyjovice, końcowy przystanek tramwajowy nr 5
Odległość: Areal VŠB (0 km) – Hlavní třída, rondo (0,7 km) – Věžičky, ul. Porubská (0,9 km) – Oblouk (1,4 km) – Pałac Poruba, ul. Nad Porubkou (1,9 km) – Poruba, ratusz (2,2 km) – obrotnica tramwajowa Vřesinská (2,8 km) – Tramwaj nr 5 – Poruba kąpielisko (3,8 km) – Tramwaj nr 5 – Krásné Pole (6,5 km) – Tramwaj nr 5 przystanek końcowy (11,5 km)
Stopień trudności: średni

Centra informacji:
Ostrawski Serwis Informacyjny
Peterkova 90, 721 00 Ostrava
tel.: +420 597 310 174
e-mail: svinov@ostravainfo.cz
www.ostravainfo.cz

PRZESŁĄSKĄ OSTRAWĘ ŻÓŁTYM SZLAKIEM

Wytyczenie trasy turystycznej z dwunastoma tablicami informacyjnymi zawdzięczamy Klubowi Czechich Turystów w Ostrawie. Szlak prowadzi z centrum miasta przez hałdę Teresa Ema aż do zoo i zapoznaje nas z historią wydobywania i zabytkami.

Żółty szlak zaczyna się przed teatrem Antonína Dvořáka (A) na placu Bedřicha Smetany. Sprzed teatru biegnie do terenów wystawowych Černá louka i na Havlíčkovu nábřeží do mostu o nazwie Hradní lávka (B). Przez rzekę Ostravici przechodzimy na Zamek Śląsko-Ostrawski (C). Tutejsze ekspozycje i imprezy kulturalne co roku przyciągają dziesiątki tysięcy odwiedzających. Spod bramy wejściowej trasa prowadzi pod górę do kościoła św. Józefa (D).

Na lewo od kościoła zaczyna się ulica Na Najmanské, która prowadzi obok cmentarza głównego i żydowskiego. W części żydowskiej są umieszczone nagrobki ze zlikwidowanego cmentarza w Morawskiej Ostrawie, a także judaika, sala obrzędowa z pomnikiem ostrawskich Żydów. Idziemy dalej ulicą Na Najmanské aż do ulicy Michálovickéj w stronę ogrodu zoologicznego (E), który jest drugi pod względem powierzchni w Czechach. Oprócz zwykłych wystaw możemy tutaj odwiedzić Ogród Chiński lub przejść trzy ścieżki botaniczne. Po zwiedzeniu ogrodu wrócimy do ulicy Na Najmanské. Po 200 metrach natrafimy na skrzyżowanie, skąd idziemy w lewo ponownie żółtym szlakiem na hałdę Teresa Ema (F). Z objętej ochroną zabytków stożkowatej hałdy wciąż na powierzchnię wydostają się gazy, ale ich stężenie nie jest wysokie. Widoki z hałdy są porywające, całą Níčkę Ostrawską będziemy mieć jak na dłoni.

Ze skrzyżowania pod hałdą skierujemy się żółtym szlakiem do mostu IV. Sýkory. Skręcimy w prawo w ulicę Vlčkovy i znowu w ulicę Na Burní. Dolina Burná jest miejscem legendarnego odkrycia węgla kamiennego – legendę o kowalu Keltički usłyszą Państwo w małym muzeum Kužňa Keltički (G) przy ulicy o tej samej nazwie. Ponownie zaprowadzi nas tam żółty szlak przez ulice Občanská, Na Baranovci i Na Františkově. Wzdłuż całej trasy zobaczymy kominy do odprowadzania gazów podziemnych, ostrzegające, że w tym miejscu były kopalnie, które już nie istnieją. Ulicą Keltički skręcimy w lewo i schodzimy w dół do wspomnianego muzeum i monumentalnego ratusza w Śląskiej Ostrawie z galerią. Koło ratusza skręcimy w prawo na chodnik, przechodzimy obok pomnika Petra Bezruča i pomnika 1. Čs tankové brigády [Czechosłowackiej Brygady Pancernej] aż do mostu Sýkory (H).

- 1 Teatr Antonína Dvořáka
- 2 Zamek Śląsko-Ostrawski
- 3 Ara zielonoskrzydła w ostrawskim zoo
- 4 Hałda Teresa Ema [Ema-Teresa]
- 5 Most Miloša Sýkory

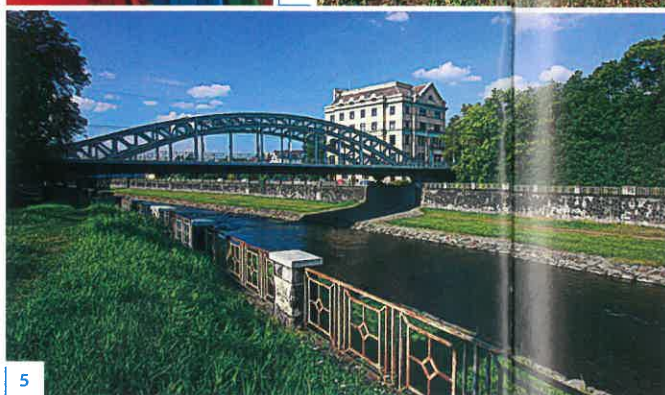
1

3

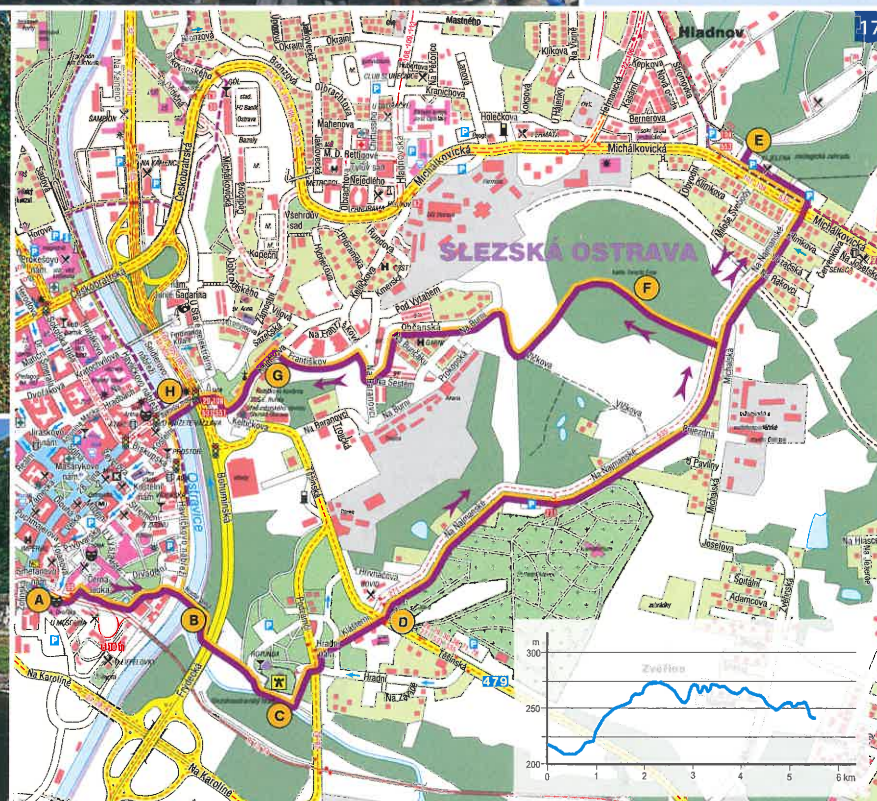
4

5

2

Punkt wyjściowy: Morawská Ostrava – Smetanovo náměstí [plac Smetany], tramwaj nr 6, 9, 10, 11, 13, 14 (stacja Výstaviště)
Punkt docelowy: most Miloša Sýkory, trolejbus nr 101, 103, 105, 108, 111
Odległości: Smetanovo náměstí (0 km) – Zamek Śląsko-Ostrawski (0,5 km) – kościół św. Józefa (0,8 km) – cmentarz żydowski (1,3 km) – ZOO (2,6 km) – Hałda Teresa Ema (3,6 km) – Most Miloša Sýkory (5 km)
Stopień trudności: trasa łatwa

Centra informacji:
Ostravský Serwis Informacyjny
Prokešovo nám. 8
702 00 Ostrava
tel.: +420 599 443 096
e-mail: vez@ostravainfo.cz
www.ostravainfo.cz

MIEJSKA STREFA ZABYTKOWA MORAWSKA OSTRAVA

Morawska Ostrava [Moravská Ostrava] stanowi prawdziwe centrum miasta. Mimo że wcale nie jest rozległe, znajdziemy tu muzea, galerie, teatry, kluby, wiele sklepików, restauracji i to wszystko wśród reprezentacyjnych budowli.

Spacer przez centrum zaczyna się koło pomnika 1. Czechosłowackiej Brygady Pancерnej (A) przy moście Sýkory w Śląskiej Ostrawie. Po prawo zobaczymy monumentalną budowlę ratusza Ostrawy Śląskiej z narożną wieżą z zegarem. Naprzeciwko dawnej kasy oszczędności stoi pomnik Miloša Šykory, który podczas wyzwolenia Ostrawy oddał własne życie w obronie miasta. Po łukowym moście przechodzimy na stronę morawską. Pierwszy budynek w prawo za mostem skrywa reprezentacyjny pasaż z biblioteką miejską i teatrem Scena kameralna Aréna (B). Idziemy dalej prosto ulicą 28. října aż do skrzyżowania z ulicą Zeyera [Zeyera]. Skręcamy w lewo i między wystawami zobaczymy pomnik ostrawskich Żydów, który stoi w miejscu dawnej synagogi. Następnie zawróćmy i pójdziemy prosto do wieży kościoła filialnego św. Wacława (C) z XIII wieku. Stoi przed nowoczesnymi budynkami biskupstwa i domu mieszkalnego, a kontrast między dawną i nowoczesną architekturą jest bardzo ciekawy.

Obok kina dochodzimy ulicą Kostelní aż do placu Masaryka (D) [Masarykovo náměstí]. Oprócz słupa maryjnego i figury św. Floriana znajdziemy tutaj także dwa muzea - większe Muzeum Ostrawskie i naprzeciwko w zielonym domu unikatowe Citerarium, muzeum cytry. Po jego zwiedzeniu dochodzimy ulicą Zámecká aż do placu Dr. Edvarda Beneša (E) z rzeźbą grupową przypominającą tragiczne starcie austriackiej żandarmerii i strajkujących górników w 1894 roku. Po lewej stronie plac zamyka sławny niegdyś dom handlowy Ostravica Textilia. Naprzeciwko przy ulicy Nádražní po lewo znajduje się zespół domów pasażowych Nesselrotha z przejściem i wieżą, na prawo od nich pałac Banku Angielsko-Czechosłowackiego według projektu architekta Josefa Gočára, a tuż obok dawny Dom Górniczy [Hornický dům] - pałac Elektra. Koło pałacu skręcamy w lewo na plac z fontannami i nowoczesną bryłą rzeźby Brzask autorstwa rzeźbiarza Lukáša Rittsteina. Tuż za nim jest Dom Sztuki (F), gdzie swoją siedzibę ma Galeria Sztuk Plastycznych. Klejnotem tutejszej kolekcji jest secesyjny obraz Judyty Gustava Klimta. Na rogu ulic Umělecká i Nádražní możemy odwiedzić centrum informacji.

1

2

3

4

5

6

Punkt wyjściowy:
ulica Bohumínská – pomnik
1. Czechosłowackiej Brygady
Pancernej
Punkt docelowy:
aleja Nádražní – oddział
centrum informacji
Odległości: Bohumínská
(0 km) – ul. Zeyerova (0,3 km)
– kościół św. Wacława
(0,5 km) – Masarykovo ná-
městí (0,6 km) – Náměstí Dr.
E. Beneša (1 km) – Dom Sztuki
[Dům umění] (1,2 km)
Stopień trudności: trasa łatwa

Centra informacji:
Ostravský Serwis Informa-
cyjny
wejście z ulicy Nádražní 7
Jurečkova 12/1935
702 00 Ostrava
tel.: +420 596 123 913
e-mail: mic@ostravainfo.cz
www.ostravainfo.cz

- 1 Ratusz w Ostrawie Śląskiej
- 2 Scena kameralna Aréna
- 3 Kościół filialny św. Wacława
- 4 Domy Nesselrotha
- 5 Muzeum cytry
- 6 Instalacja Brzask [Úsvit] przed Domem Sztuki

PRZEMYSŁOWE DZIEDZICTWO OSTRAWY

Ostrava jest pełna kontrastów – obok schludnych dzielnic z willami i parkami, w sąsiedztwie okazałych bulwarów kulą się dzielnice przemysłowe, kryjące stare osady robotnicze i zaniedbywane architektoniczne klejnoty.

Wycieczka zaczyna się na placu **Mariánské náměstí (A)** w Mariánských Horách. Z przystanku tramwajowego w alei 28. října przechodzimy na ulicę Bendlova [Bendla]. Za pierwszymi blokami mieszkalnymi zaczyna się stara osada **górnicza (B)** z trzema rzędami domów piętrowych o dwuspadowych dachach. Powstała na początku XX wieku i należy do najlepiej zachowanych tego typu osad. Na końcu ulicy Bendlova skręcamy w lewo w ulicę 1. máje, gdzie wsiadamy do tramwaju w kierunku ostrawskiej dzielnicy – Witkovic [Vítkovice]. Przechodzimy między fabrykami aż na tamtejsze **Mírové náměstí (C)**.

Dla Witkovic typowa jest architektura przemysłowa z jednolitym zastosowaniem ceglanego muru licowego. Po lewej stronie stoi budynek dawnego hotelu zakładowego z salą gimnastyczną, dziś Rothschild Palace. Obok znajduje się witkowicki ratusz, a naprzeciwko za ulicą Ruską dostrzeżemy **kościół św. Pawła (D)** z asymetryczną wieżą, która długo służyła jako wieża ciśnieniowa. Po obu stronach kościoła są pierwotne U-Hausy, domy w kształcie litery U ze sklepami na parterze i mieszkaniami robotniczymi na piętrze. Za kościołem stoi probostwo, a za nim po prawej stronie zaczyna się pierwszy rząd domków **Štítovéj kolonii**.

Przed pierwszym domkiem skręcamy w prawo, chodnikiem między plotami dochodzimy do ulicy Lidickéj i skręcamy w lewo. Po obu stronach wzdłuż ulicy stoją typowe **domki robotnicze (E)**. Po dwustu metrach skręcamy w lewo do parku **Jožki Jábůrkovej (F)**. Rozległy park miejski z placami zabaw dla dzieci, ścianą wspinaczkową i altaną jest idealnym miejscem do odpoczynku. Z parku wychodzimy lewym wyjściem na plac Jiřího z Poděbrad [Jerzego z Podiebradów].

Idziemy dalej w prawo ulicą Halasova [Halasa] aż do skrzyżowania z ulicą Výstavní. Po prawej stronie zobaczymy nowoczesny wielofunkcyjny budynek, a naprzeciwko niego reprezentacyjny **Český dům (G)** [Dom Czeski], który był społecznym i kulturalnym centrum witkowskich Czechów. Ulicą Výstavní dochodzimy do skrzyżowania z ulicą Ruską, gdzie znajduje się **witkowicki pałac (H)**. Przed nim skręcamy w prawo i idziemy aż do końca, gdzie rozpościera się przed nami zachwycający widok na teren **Narodowego Zabytku Kultury Dolní oblast Vítkovice (I)** [Obszar Górniczy Witkovic] z wielkimi piecami. Stąd tramwajem dostaniemy się do centrum Ostrawy.

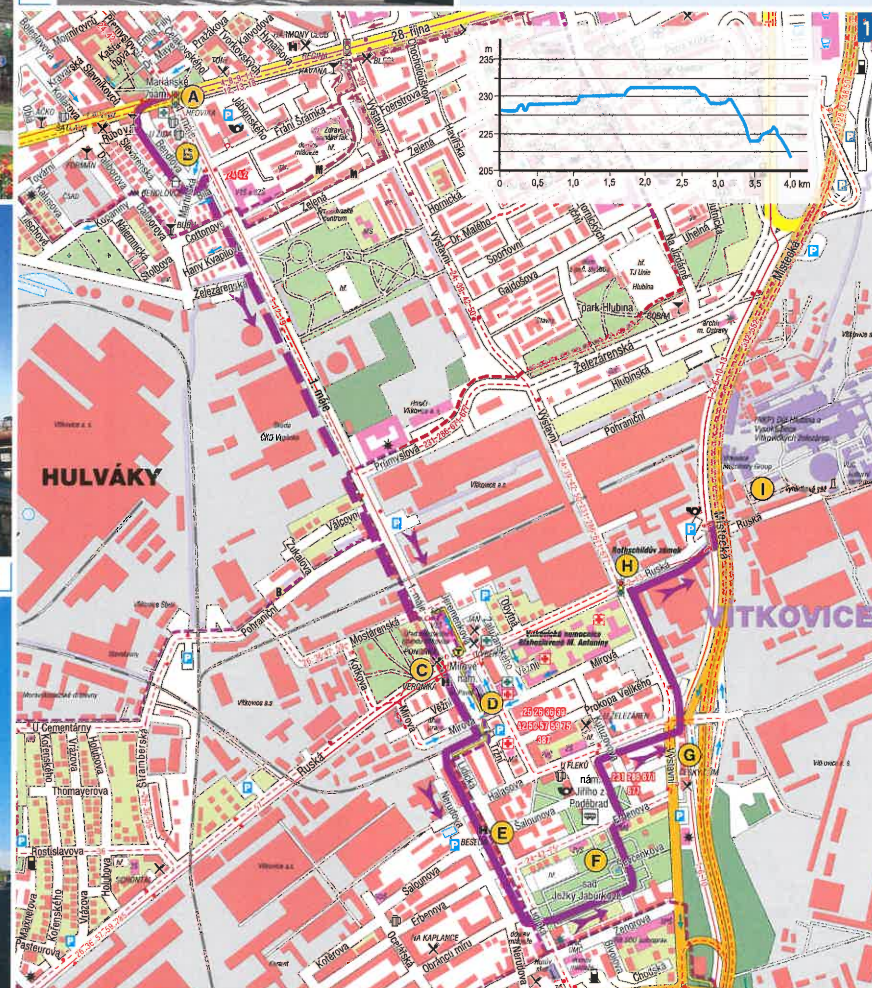
1 Ratusz w Witkowicach

2 Typowa architektura przemysłowa z zastosowaniem ceglanego muru licowego

3 Kościół św. Pawła

4 Obszar górniczy Witkovic [Vítkovice]

5 Domki Štítovéj kolonii

Punkt wyjściowy: Mariánské náměstí, tramwaj nr 3, 4, 8, 9, 11, 12, 13, 18

Punkt docelowy: Witkovic wielkie piece, tramwaj nr 1, 2, 6, 10, 13

Odległości: Mariánské náměstí (0 km) – Mírové náměstí (1,6 km) – Štítová kolonie (1,9 km) – Wielkie piece (3 km)

Stopień trudności: łatwa

Centra informacji:

Ostravský Serwis Informacyjny
wejście z ulicy Nádražní 7, Jurečkova 12/1935

702 00 Ostrava

tel.: +420 596 123 913

e-mail: mic@ostravainfo.cz, www.ostravainfo.cz

NARODOWY ZABYTEK PRZYRODY LANDEK

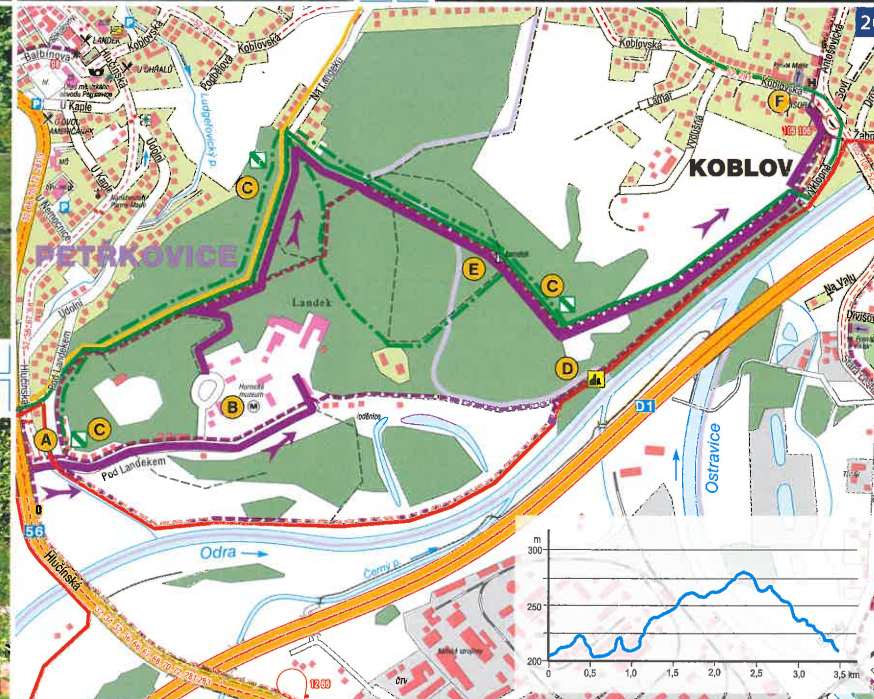
Na północnym krańcu Ostrawy znajdują Państwo idealne miejsce do odpoczynku, zabawy i przede wszystkim warte poznania. Landek jest bajkowym wzgórzem, osnutym wieloma legendami, które dla naszej historii ma niezwykle znaczenie.

W ostrawskiej dzielnicy Petřkovice (A) nad zbiegiem rzek Odry i Ostrawicy wznosi się niewielkie wzgórze Landek, a u jego stóp jest nasze największe muzeum górnicze (B). Badania archeologiczne wykazały występowanie osadnictwa w tym miejscu już 23 tysiące lat temu, z tego okresu jest tu udokumentowane pierwsze wykorzystywanie węgla na naszym terenie. Także z tej epoki pochodzi unikatowa Landecka (Petřkovická) Wenus – mierzący niecałe 5 cm wysokości tors figurki szczupłej kobiety, wyrzeźbionej w hematycie. W 1789 roku na wzgórzu Landek rozpoczęto regularne wydobywanie węgla, to jedno z niewielu miejsc na świecie, gdzie pokłady węglowe wydostają się bezpośrednio na powierzchnię.

Na terenie Muzeum Górniczego są umieszczone najróżniejsze maszyny górnicze, warta obejrzenia jest z pewnością ekspozycja ratownictwa górniczego i prawie nikt nie oprze się zwiedzeniu pomieszczeń kopalni. Klatka zjeżdża do podziemia, zwiedzającym zapiera dech, wszędzie panuje półmrok, a na dole w kopalni czeka już doświadczony górnik w roli przewodnika. Podmuch prądów powietrznych ostrawskiego podziemia i dziwne dźwięki nadchodzące z labiryntu podziemnych chodników. Boicie się? Nie ma powodu, to tylko skrzaty kopalniane urządzają zabawę taneczną w sercu bajkowego wzgórza Landek. Po zwiedzeniu muzeum, co może Państwu zająć około trzech godzin, warto zajrzeć do tutejszej górniczej gospody. Na terenie samego muzeum, można zagrać w tenisa, siatkówkę lub w kręgle.

W pobliżu muzeum przebiega oznakowana ścieżka edukacyjna (C), która przybliży wszystkie tutejsze ciekawe miejsca. Jest wśród nich miejsce znalezienia Petřkovické Wenus, lokalizacja słowiańskiego grodziska i przede wszystkim zaskakujący spokój wśród wspaniałej przyrody z mnóstwem rzadkich gatunków drzew, to wszystko oferuje Landek. Pozostałości zamku (D) znajdują się tuż nad ostrą stromizną nad zbiegiem rzek. Oczywiście nie wolno pominąć widoku z małej drewnianej wieży widokowej, która stoi około 1,5 km od muzeum. Gdy przejdą już Państwo ścieżką edukacyjną, radzimy trzymać się zielonego szlaku, którym można się wybrać do Koblóva (F) na trolejbus lub do Petřkovic na autobus, z obu miejsc bardzo szybko dostaną się Państwo do centrum Ostrawy.

- 1 Muzeum Górnicze – brama wejściowa
- 2 Muzeum Górnicze – wieża wydobywcza
- 3 Muzeum Górnicze – zwiedzanie sztolni
- 4 Drewniana wieża widokowa
- 5, 6 Landek – ścieżka edukacyjna

Punkt wyjściowy: Ostrawa-Petřkovice – Muzeum Górnicze, autobus
Punkt docelowy: Śląska Ostrawa – Koblów lub Petřkovice
Odległości: Muzeum Górnicze (0 km) – Wieża widokowa na Landeku (1,5 km) – Śląska Ostrawa – Koblów (2,5 km)
Stopień trudności: trasa łatwa

Centra informacji:
Ostrawski Serwis Informacyjny
wieża widokowa Novego Ratusza
Prokešovo nám. 8, 702 00 Ostrava
tel.: +420 599 443 096, e-mail: vez@ostravainfo.cz
www.ostravainfo.cz

SZLAK BURSZTYNOWY NA ROWERZE

Pozwólmy się oczarować mieszanice wspaniałej przyrody, zabytków kultury i ciekawych miejsc. Przez miejscowości, które leżą w Regionie Poodří [Nadodrza] i z pewnością mają co zaoferować turystom, poprowadzi nas trasa rowerowa Szlak Bursztynowy.

Zacznijmy w miejscowości Albrechtický (A), której punktem dominującym jest kościół św. Mikołaja z kryptą hrabiów Vetterów z Lilie. W ostatnim drewnianym domu w miejscowości, pochodzącym z 1865 roku, powstało centrum informacji z lokalnym muzeum. Z miejscowości wyjeżdżamy trasą rowerową nr 5 (Szlak Bursztynowy/Greenways K-M-W), która prowadzi po drodze w kierunku Nové Horky (B). Znajduje się tutaj jeden z ostatnich przystanków Ścieżki edukacyjnej Kotvice „U stareho mlyna” („Kółko starego mlyna”).

Wyruszamy do Bartošovic (C)! Wjeżdżamy na drogę II klasy i z niej na skrzyżowaniu jeżdżamy na drogę III klasy. Przejedziemy aleją jabłoni aż do miejscowości. Jednym z jej punktów dominujących jest pałac, który powstał w rezultacie stopniowej przebudowy późnogotyckiej twierdzy z 1480 roku; dziś jest siedzibą Związku Regionu Poodří i Centrum Informacji Turystycznej. W parku pałacowym rośnie unikatowy płatan klonolistny. Dawne probostwo, dziś stacja Pogotowia Ratunkowego dla dziko żyjących zwierząt, jest częstym przystankiem szkolnych wycieczek. Możliwość przechadzki oferuje Pałacowa Ścieżka Edukacyjna.

Z Bartošovic udamy się wokół pałacu po utwardzonej drodze polnej około 8 km do Kunína (D). Wyjeżdżamy przed stacją benzynową. Boczną drogą wzdłuż Jičína jedziemy dalej w stronę odnawianego pałacu barokowego Harrachów. Otacza go park pałacowy z repliką kręgielni, gdzie odbywają się liczne imprezy kulturalne.

Do Bernartice nad Odrou (E) wspinamy się drogą III klasy. Po drodze obserwujemy życie na nadodrzańskich łąkach i w rzece Odrze obok mlyna wodnego. W miejscowości możemy zamienić rower na końskie siodło lub przejażdżkę bryczką. Z Panského kopca [Pańskiej Góry] można podziwiać rozległą okolicę. Opuszczając Bernartice, trzymamy się drogi do Hůrky (F), zjeżdżając na trasę rowerową 503/Greenways K-M-W. Na początku miejscowości Hůrka skręcamy i za 2,5 km trafiamy do Jeseníka nad Odrou (G).

Miejscowość szczyt się przede wszystkim atrakcjami przyrodniczymi – meandrami rzeki Odry, stawami, mokradłami i dostępnymi dla zwiedzających źródłami kwaśnej wody mineralnej o nazwie Jesenícké kyselky. W Blahutovicach możemy przejść ścieżkę edukacyjną, gdzie jednym z przystanków jest Komunitní centrum Klášter [Centrum Wspólnotowe Klasztor].

- 1 Albrechtický – Centrum Informacji Turystycznej
- 2 Bartošovice – pałac
- 3 Kunín – park pałacowy
- 4 Bartošovice – stacja pogotowia dla zwierząt
- 5 Jeseník nad Odrou – źródła „Jesenické kyselky”

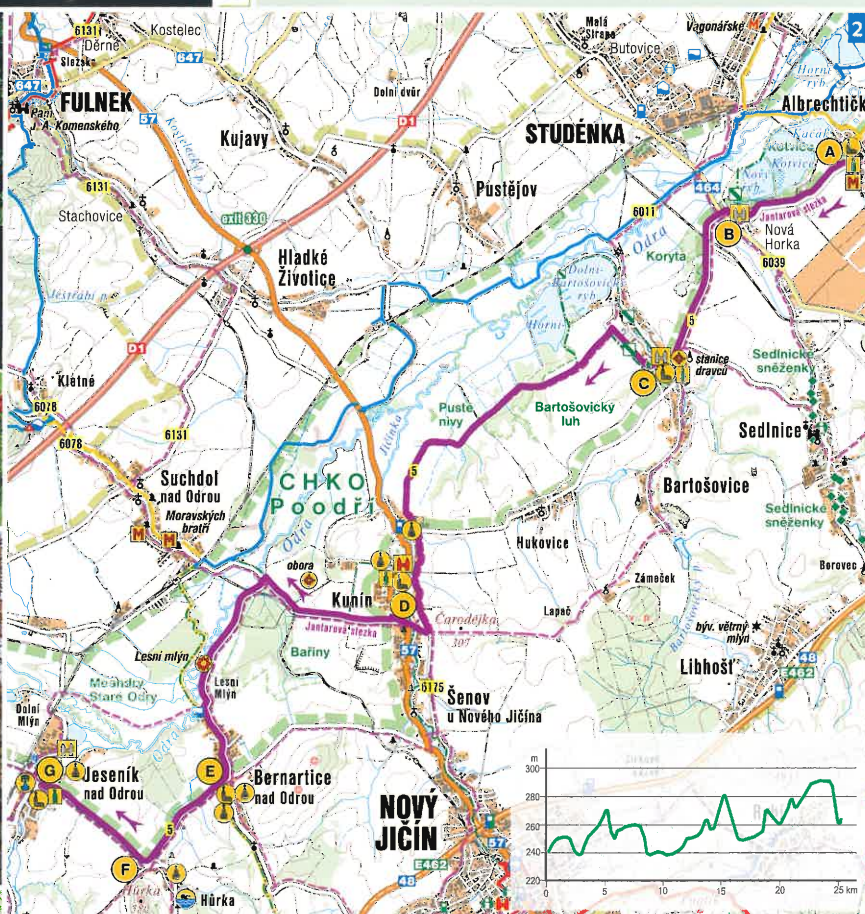

Punkt wyjściowy: Albrechtický
Punkt docelowy: Jeseník nad Odrou
Odległości: Albrechtický (0 km) – Nová Horka (2 km) – Bartošovice (6 km) – Kunín (14 km) – Bernartice nad Odrou (21 km) – Jeseník nad Odrou (25 km)
Stopień trudności: średnio trudna

Centra informacji:
Centrum Informacji Turystycznej Albrechtický
742 55 Albrechtický 76, tel.: +420 556 428 016
e-mail: infocentrum@albrechticky.cz, www.albrechticky.cz

Centrum Informacji Turystycznej Jeseník nad Odrou
742 33 Jeseník nad Odrou 256, tel.: +420 556 739 016
e-mail: infocentrum@jeseniknadodrou.cz
www.jeseniknadodrou.cz

Centrum Informacji Turystycznej Kunín
742 53 Kunín 1, tel.: +420 556 749 420, e-mail: ic@kunin.cz
www.zamek.kunin.cz, www.jeseniknadodrou.cz

ŚCIEŻKA EDUKACYJNA KOTVICE

Meandry rzeki Odry, zespół stawów rybnych, lasy łęgowe i sceneria codziennego rytmu przyrody. Tak można scharakteryzować Park Krajobrazowy Nadodrze [Chráněná krajinná oblast Poodří], wyróżniający się dziewiczą przyrodą.

Ścieżka edukacyjna Kotvice rozpościera się między Novą Horką a Studénką. Najbardziej atrakcyjna jest zwłaszcza w okresie wiosennym i jesienią. Jeśli będziemy uważnie obserwować okoliczną przyrodę, możemy zauważyć choćby zimorodka zwyczajnego, zwanego „latającym klejnotem”.

Zwiedzanie zaczniemy obok **Pasečného mostu (A)** w Studénce. Zapoznamy się tutaj z niepowtarzalnym, naturalnie zróżnicowanym krajobrazem wokół rzeki Odry. Wzbogacają go stawy na terenach łęgowych Nový czy Kotvice i zespoły stawów powstające stopniowo od XIV wieku. Do drugiego przystanku zmierzamy nad jezioro Slaňáky, jedno ze starszych źródeł rzecznych ze stałym poziomem wody i roślinnością, która jest domem wielu gatunków owadów.

Trzeci przystanek **Oderská lávka (B)** prowadzi wokół dawnych odnóg rzeki Odry i oferuje nam widok na krajobraz z rozproszoną zielenią typową dla rozlewisk powstających co roku na terenach lasów i łąk łęgowych. Cztery przystanek jest poświęcony przede wszystkim rzece Odry. Po nasypie starej linii kolejowej można łatwo dojść na dworzec w Studénce. Ścieżka miją starą linię i po grobli stawu Kačák zbliża się aż do rzeki Odry. Jej nizinny bieg charakteryzuje się stromymi gliniastymi brzegami, które są utworzone przeważnie przez wierzby.

Docieramy do piątego przystanku **Na hrázi [Na grobli]**. Jest ostoja rzadkich gatunków ptactwa wodnego, ale także roślin, zwłaszcza kotewki orzecha wodnego i salwinii pływającej. Ścieżka edukacyjna prowadzi dalej do stawu Kotvice, który stanowi szósty przystanek. Na rozległych przestrzeniach mielisz gniazdują błotniak stawowy i bączek zwyczajny.

Siódmy przystanek tworzą stojące wody stawów, które oferują korzystne warunki dla pływających i korzeniowych roślin wodnych. Na początku lata na płaszczynie wody pojawiają się białe kwiaty jaskra krąkolistnego. Wyspy zapewniają odpocznik wielu gatunkom ptaków. Z grobli Nowego rybnika ścieżka biegnie dalej do zwierzyńca.

Następuje przedostatni przystanek poświęcony pozostałościom zachowanego lasu łęgowego, charakteryzującego się występowaniem rzadkich gatunków drzew. Ścieżkę edukacyjną Kotvice kończy dziewiąty przystanek w **Nové Horce (C)** koło starego młyna.

- 1 Studénka – stawy
- 2 Kotvice – przystanek ścieżki edukacyjnej
- 3 Krajobraz wokół Odry
- 4 Zimorodek
- 5 Owoce kotewki orzecha wodnego

Punkt wyjściowy: Obok Pasečného mostu
Punkt docelowy: Przystanek w Nové Horce koło starego młyna
Odległości: U Pasečného mostu (0 km) – Oderská lávka (0,9 km) – Nová Horka koło starego młyna (3 km)
Stopień trudności: niewymagająca fizycznie, dostępna przez cały rok

Centra informacji:
Centrum Informacji Turystycznej Albrechtický
 742 55 Albrechtický 76, tel.: +420 556 428 016
 e-mail: infocentrum@albrechticky.cz, www.albrechticky.cz

Centrum Informacji Turystycznej Regionu Poodří
 742 54 Bartošovice 1 – zámek
 tel.: +420 556 720 490
 e-mail: region@regionpoodri.cz, www.regionpoodri.eu

Ostravský Serwis Informacyjny
 Letiště mezinárodní Leoša Janáčka
 (hala przylotów), 742 51 Mošnov 401
 tel.: +420 558 272 419
 e-mail: letiste@ostravainfo.cz
 www.ostravainfo.cz

Centrum Informacji Turystycznej Studénka
 nám. Republiky 762, 742 13 Studénka
 tel.: +420 556 414 387
 e-mail: infocentrum@mesto-studenka.cz
 www.mesto-studenka.cz

TRASA OKRĘŻNA PRZEZ OKOLICE BÍLOVCA

Region Bílovca, gdzie działa *Sdružení obcí Bílovecka [Stowarzyszenia Gmin Bílovecka]*, leży na terenie parku przyrody *Oderské vrchy [Góry Odrzańskie]* i obejmuje także część *CHKO Poodří [Parku Krajobrazowego Nadodrzie]*. Tutejszy krajobraz, oprócz stawów, lasów i innych cudów przyrody, szczyty się też zabytkami architektury.

Trasa zaczyna się i kończy w mieście Studénka (A) z wyjątkowym Muzeum Wagoniarskim, które ma swoją siedzibę w miejscowym pałacu. Następnie udajemy się do miejscowości Bílov (B) trasą rowerową nr 6039. Jedziemy drogą polną, mijamy dawną odkrywkę piasku i most autostrady D1. Do odwiedzenia miejscowości zachęca wieża widokowa zbudowana na nadajniku, a także zbiornik wodny Hubleska. Potem wjeżdżamy na trasę Kravařska [Ziemia Krawarska] i częściowo na trasę nr 6190.

W Bílovie (C) kierujemy się na Slezské náměstí [plac Śląski], stanowiące zabytkowe centrum miasta. W jego okolicy rozpościera się park przyrody Góry Odrzańskie, który zaprasza na przechadzki przez cały rok. Z placu udajemy się ulicą 17. listopadu i obok szpitala skręcamy na ulicę 1. máje, którą jednocześnie wyjeżdżamy z miasta. Dalej jedziemy trasą rowerową nr 6011 w kierunku miejscowości Lubojaty (D) po drodze III klasy. Miejscowość przejeżdżamy w kierunku Olbramice (E), które leżą w rejonie opuszczonych kamieniołomów.

Olbramice opuszczamy, trzymając się trasy rowerowej nr 6011. Po drodze przejeżdżamy nad autostradą D1 aż do miasteczka uzdrowskiego Klimkovic (F), słynącego z nowoczesnych sanatoriów z leczniczą wodą zawierającą jod. Warto obejrzeć muzeum miejskie, park Petra Bezruča i kościół św. Trójcy.

Z Klimkovic do Jistebnika udajemy się przez Połankę nad Odrou (G) trasą „I”. Po drodze przez Horną Połankę zobaczymy pałac, a dalej pojedziemy do Dolnej Połanki, gdzie koło Domu Uzdrowskiego wjeżdżamy na trasę rowerową nr 5, prowadzącą przez miejscowość Hranický. Wjeżdżamy na nieutwardzoną drogę. Przejeżdżamy na trasę rowerową nr 6190, która zmierza do Jistebnika (H). Miejscowość zainteresuje piękną okolicą z zespołem stawów.

Do Velkých Albrechtic (I) dotrzemy trasą rowerową nr 6190. Przejeżdżamy rzeczkę Bílovkę i skręcamy w prawo pod most autostrady D1. Dominującym punktem miejscowości jest kościół gotycki św. Jana Chrzciela z dwoma dzwonami i nagrobkiem panów Sedlnickich z Choltic. Znajdują się tutaj także wykopaliska archeologiczne (lokalizacja twierdzy na wodzie), która leży na trasie rowerowej nr 6011. Dojedziemy nią aż do Studénki (A), gdzie trasa okrężna przez region Bílovca się kończy.

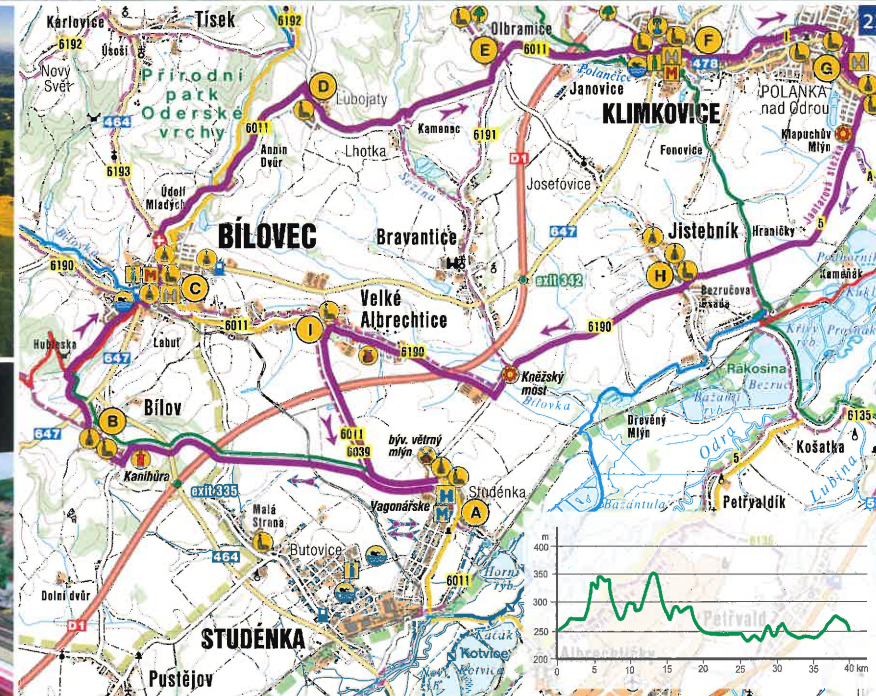
- 1 Bílov – szachy na rynku
- 2 Poodří – stawy
- 3 Studénka – Muzeum Wagoniarskie
- 4 Bílov – wieża widokowa
- 5 Klimkovic – uzdrowisko

Punkt wyjściowy: Studénka
Punkt docelowy: Studénka
Odległości: Studénka (0 km) – Bílov (6 km) – Bílovec (10 km) – Lubojaty (14 km) – Klimkovic (22 km) – Jistebník (30 km) – Velké Albrechtice (36 km) – Studénka (40 km)
Stopień trudności: trasa trudna, zalecamy wziąć ze sobą mapę

Centra informacji:
Centrum Informacji Turystycznej Bílovec
Slezské náměstí 1, 743 01 Bílovec, tel.: +420 556 411 545
e-mail: info@bilovec.cz, www.bilovec.cz

Centrum Informacji Turystycznej Studénka
nám. Republiky 762, 742 13 Studénka, tel.: +420 556 414 387
e-mail: infocentrum@mesto-studenka.cz
www.mesto-studenka.cz

POSTACI ZIEMI KRAWARSKIEJ NA MORAWACH

Moravské Křavařsko [Zemí Krawarska na Morawach] jest urokliwą krainą pełną klejnotów przyrody i wspaniałych zabytków. Jest też miejscem urodzenia ważnych postaci życia publicznego, naukowego, religijnego czy artystycznego, które często zdobyły także światową sławę.

Wycieczka zaczyna się w **Studénce (A)** od poznania najśłynniejszej pochodzącej stąd osoby, czyli dawnego praskiego arcybiskupa i kardynała Františka Tomáška (1899–1992). Od końca lat osiemdziesiątych publicznie bronił praw człowieka i odważnie opierał się władzy totalitarnej. Na budynku, w którym się urodził, a gdzie dziś mieści się szkoła, w 1990 roku została odsłonięta tablica pamiątkowa.

Ze Studénki udajemy się drogą nr 464, gdzie w **Nové Horce (B)** na skrzyżowaniu skręcamy na **Bartošovice (C)**. Przy stacji benzynowej w **Kuninie (D)** skręcamy w lewo na drogę nr 57, kierunek Nový Jičín. Mijamy restaurację i po kilku kilometrach czeka na nas pałac w Kuninie, jedna z najcenniejszych budowli barokowych. Ważną postacią jest tu hrabianka Maria Walburga z Truchsess-Waldburg-Zeil (1762–1828), która założyła w pałacu nowoczesny zakład filantropijny.

Dalej jedziemy do Vražného śladami twórcy genetyki, Johanna Gregora Mendla (1822–1884). Z Kunína wjeżdżamy na drogę nr 04734 i kontynuujemy podróż, kierując się na Suchdol nad Odrou, gdzie dojeżdżamy do drogi nr 04810. Na skrzyżowaniu w pobliżu dworca kolejowego skręcamy w lewo i jedziemy dalej w kierunku **Mankovic (E)** drogą nr 04734. Do **Vražného (F)** skręcamy w lewo na drogę nr 04732 i w miejscowości Hynčice znajdziemy gospodarstwo rolne, gdzie Mandel się urodził. Dom rodzinny został odnowiony i od 2008 roku działa w nim Centrum Zwiedzania Regionu Wiejskiej Ziemi Krawarskiej na Morawach.

Z miejscowości Fulnek jest związane nazwisko myśliciela, teologa i biskupa Jednoty Brackiej Jana Amosa Komenského (1592–1670), który przebywał tu w latach 1618–1621. Z Hynčic drogą nr 04734 przejedziemy koło zespołu stawów, potem dalej na **Odry (G)** ulicą Ke koupališti, gdzie skręcimy w prawo na ulicę Potoční, a później na drogę nr 647 aż do **Fulneka (H)**. Pojedziemy ulicą Hranická, minimy stację benzynową i ulicą Fučíkova dotrzemy do celu. W dawnym budynku zboru Braci Czechskich mieści się Izba Pamiěti J. A. Komenského ze stałą ekspozycją o jego życiu i dziele. Historyczny rynek uzupełnia kościół i słup Trójcy Przenajświętszej, fontanna i rzeźba grupowa św. Jana Nepomucena. Do zobaczenia jest pobliski kościół św. Józefa.

- 1 Pomnik J. A. Komenského
- 2 Rynek w Fulneku
- 3 Tablica pamiątkowa kardynała F. Tomáška
- 4 Studénka – pałac
- 5 Kunín – pałac
- 6 Hrabianka z Truchsess-Waldburg-Zeil
- 7 Dom rodzinny J. G. Mendla

1

2

3

5

6

7

Punkt wyjściowy: Studénka

Punkt docelowy: Fulnek – plac Komenského [náměstí Komenského]

Odległości: Studénka (0 km) – Nová Horka (2 km) – Bartošovice (5 km) – Kunín (11 km) – Mankovice (21 km) – Vražné (25 km) – Odry (40 km)

Stopień trudności: odpowiednia nie tylko dla rodzin z dziećmi

Centra informacji:

Centrum Informacji Turystycznej Kunín

742 53 Kunín 1, tel.: +420 556 749 420

e-mail: ic@kunin.cz, www.zamek.kunin.cz

Centrum Informacji Turystycznej Odry

Masarykovo nám. 25, 742 35 Odry, tel.: +420 556 768 162-3

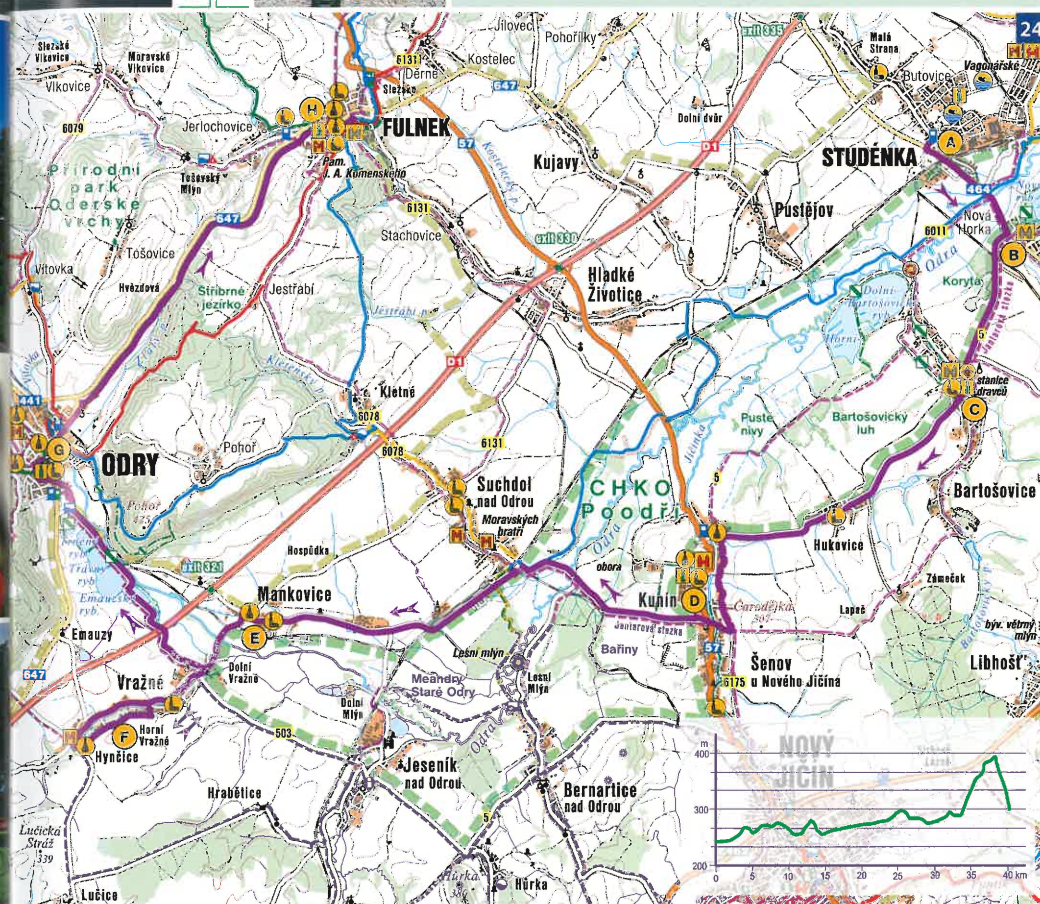
e-mail: infocentrum@odry.cz

www.odry.cz, www.infocentrum.odry.cz

Centrum Informacji Turystycznej Studénka

nám. Republiky 762, 742 13 Studénka, tel.: +420 556 414 387

e-mail: infocentrum@mesto-studenka.cz, www.mesto-studenka.cz

ŚCIEŻKA EDUKACYJNA „SREBRNY CHODNIK”

Zawitajmy do malowniczej doliny Kotliny Odrzańskiej [Oderská kotlina] z miastem Odry, do krainy otoczonej leśnymi stokami Niskich Jesioników, pełnej cudów przyrody. Wybierzmy się ścieżką edukacyjną o nazwie Srebrny chodník [Stříbrný chodník].

Na początek ścieżki edukacyjnej dotrzemy, idąc od dworca w Odry (A) niebieskim szlakiem. Jej nazwa została zainsprowowana dawnym wydobyciem rudy srebra – galenitu. Trasa prowadzi po nieutwardzonych leśnych drogach i nieutrzymywanych ścieżkach, należy zachować ostrożność.

Najpierw lekko wspinamy się do lasu na tereny rekreacyjne. Pierwszy przystanek informuje o trasie i parku przyrody Oderské vrchy [Góry Odrzańskie]. Koło ogródków działkowych przy drugim przystanku zapoznamy się z historią osadnictwa w Kotlinie Odrzańskiej. Do trzeciego przystanku trasa wznosi się w stronę lasu, do tzw. Medvědí rokle (B) [Jaru Niedźwiedziego]. Po lewej stronie mijamy najstarszy obiekt rekreacyjny w Odry. Obok poprzecznego szlaku zrywkowego, czyli drogi do zwożenia drewna, udajemy się w prawo w rejon, które kiedyś zamieszkiwał rabuś Šimák.

Droga do czwartego przystanku prowadzi przez zalesiony odcinek, z którego rozpościerają się czarujące widoki na Kotlinę Odrzańską. Dochodzimy do skrzyżowania dróg leśnych, gdzie skręcamy w prawo i przechodzimy zboczem Pohořského kopca. Zmierzamy do przystanku z punktem widokowym na Bramę Morawską. Dalej udajemy się do doliny leśnego potoku, przed którym znajduje się szósty przystanek połączony z siódmym. Opisują budowę geologiczną terenu w okolicy obu przystanków. Trasa biegnie dalej leśną drogą pod górę do Pohoří (C). Po lewej stronie znajduje się „Zlatý důl” [Kopalnia złota], gdzie w przeszłości wydobywano rudę metali.

Wracamy do szóstego przystanku i dalej idziemy w dół wzdłuż potoku. Wchodzimy na poprzeczną asfaltową drogę leśną i koło wieży ciśnień (D) skręcamy z prawo. Zmierzamy do linii kolejowej. Do stawów nadodrzańskich dotrzemy przez most w Mankovicach.

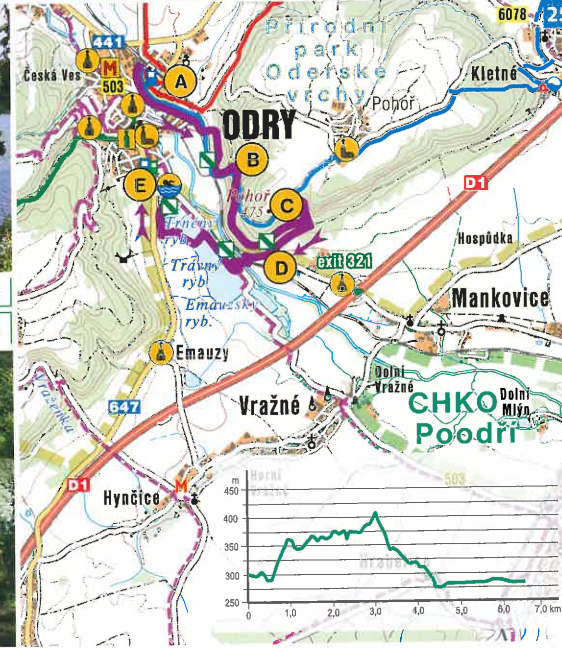
Ścieżka poprowadzi nas po groblach stawów do miejscowości Odry. Zespół stawów zajmuje powierzchnię 95 ha i jest tworzony przez pięć stawów produkcyjnych. Do przedostatniego przystanku podchodzimy przez gaik na taras z zadaszonym punktem widokowym. Końcówka trasy prowadzi w dół po stoku do mokradeł, pozostałości łąk nad stawem Trněný, gdzie występuje storczyk majowy. Ścieżka skrajem łąki doprowadzi nas aż do drogi, którą dojdziemy do kąpieliska miejskiego (E), gdzie trasa się kończy.

- 1 Krajobraz Nadodrza [Poodří]
2–4 Przystanki ścieżki edukacyjnej
5 Odry – rynek

Punkt wyjściowy: w pobliżu terenów rekreacyjnych „U Spurného”
Punkt docelowy: koło kąpieliska miejskiego w Odry
Odległość: Odry, tereny rekreacyjne (0 km) – Trzeci przystanek, Medvědí rokle (0,9 km) – Skrzyżowanie z linią kolejową (5 km) – Odry, tereny kąpieliska miejskiego (6,5 km)
Stopień trudności: średnio trudna, odpowiednia także dla rodzin z większymi dziećmi. Niektóre odcinki mogą być po deszczach trudne do pokonania, trasę należy przechodzić bardzo ostrożnie!

Centra informacji:
Centrum Informacji Turystycznej Odry
Masarykovo nám. 25, 742 35 Odry
tel.: +420 556 768 162-3, e-mail: infocentrum@odry.cz
www.odry.cz, www.infocentrum.odry.cz

ŚLADAMI PAMIĄTEK PO PIERWOTNYCH MIASTACH

Głębinowe wydobywanie węgla kamiennego zapewniło w przeszłości Śląskowi Cieszyńskiemu rozmach i pomyślność, ale jednocześnie zostały zburzone dwa największe tutejsze miasta – Karviná i Orlová; zachowały się tylko zarysy ich centrów.

Wycieczkę zaczynamy na kameralnym Starym Ryнку w Orlovej (A), nad którym góruje monumentalny kościół Narodzenia Panny Marii. Chodzi o największą świątynię na Ziemi Cieszyńskiej [Těšínsko] i słusznie mówi się o niej jako o najczystszej stylistycznie neogotyckiej budowli na naszym terenie. We wnętrzu odremontowanego kościoła można zobaczyć cenne gotyckie prezbiterium z XV wieku. Tuż za kościołem znajduje się malowniczy park pałacowy, niestety bez pałacu, który został zburzony w 1974 roku. Z mapy pierwotnej Orlovej zniknęło w ciągu półwiecza prawie 2500 numerów posesji, a ruchliwe miasto zmieniło się w ten sposób w prawie wiejską krainę.

Z rynku udajemy się dalej ulicą Petra Cingera. Po kilometry zobaczymy po prawej stronie pochylony kościół ewangelicki. Dziś otaczają go łąki i lasy, mimo że wcześniej stał w środku miasta. Po kolejnym kilometrze dojeżdżamy do skrzyżowania koło dużego parku rozrywki (B), gdzie możemy podziwiać dawny świat mieszkańców naszej planety z okresu mezozoiku, świat, który wyrósł na miejscu dawnej haldy kopalnianej.

Na końcu ulicy Hranická zobaczymy dziewięćdziesięciometrową wieżę odkrywkę Łazy, a potem skręcimy w lewo w ulicę Ostravską. Po dwóch kilometrach dochodzimy do pierwotnej Karvinnej. Po lewej stronie na stoku leży dawny główny cmentarz żydowski, a na prawo barokowy kościółek św. Piotra z Alkantary (C), obiekt, który jest słynną i powszechnie znaną osobliwością. Pod wpływem podebrania w czasie wydobywania zapadł się bowiem o 37 metrów poniżej swojego pierwotnego poziomu i nadal się zapada. Kościół jest wyraźnie pochylony, z tego powodu wielu nazywa go „czeską Pizą”. Podczas zwiedzania jego wnętrz z pewnością zakręci się Państwu w głowie. Każda ze ścian jest tutaj krzywa i każda nachyla się pod innym kątem. Święty Piotr z Alkantary przypomina, gdzie był sam środek dawnego miasta Karviná, które dopiero niedawno zniknęło z mapy Śląska.

Możemy pójść dalej aż do centrum obecnej Karwiny (D) [Karviná] – najpierw prosto, a po pięciu kilometrach koło stadionu zimowego skręcimy w prawo. Dojeżdżamy aż do malowniczego rynekczu w dzielnicy Karwiny Fryštát [Fryštát], gdzie czeka nas zwiedzanie pałacu w stylu empire z rozległym parkiem angielskim i terenami rekreacyjnymi.

- 1 Orlová – wieża kościoła Narodzenia Marii Panny
- 2 Dawne miasto Karviná
- 3 Karviná – kościół św. Piotra z Alkantary
- 4 Doubrava – park rozrywki
- 5 Karviná – wnętrze pałacu Fryštát
- 6 Karviná – pałac Fryštát

Punkt wyjściowy: Orlová-Město, Stary Rynek [Staré náměstí] (autobus)

Punkt docelowy: Karviná-Fryštát, plac Masaryka [Masarykovo náměstí]

Odstęgi: Orlová – Staré náměstí (0 km) – ulica Cingrova, Kościół Ewangeliczny (0,7 km) – skrzyżowanie koło parku rozrywki (1,6 km) – skrzyżowanie Hranická/Ostravská (3,1 km) – Karviná-Dolý, rondo (5,3 km) – Pochyły kościół św. Piotra z Alkantary (6,5 km) – Karviná-Fryštát, skrzyżowanie koło lodowiska (11 km) – Karviná-Fryštát, Masarykovo náměstí, pałac Fryštát (11,4 km)

Centra informacji:

Centrum Informacji Turystycznej –

Biblioteka Regionalna Karviná

Masarykovo nám. 71/26

733 01 Karviná-Fryštát

tel.: +420 596 318 620

e-mail: micka@rkka.cz

www.karvina.cz, www.rkka.cz

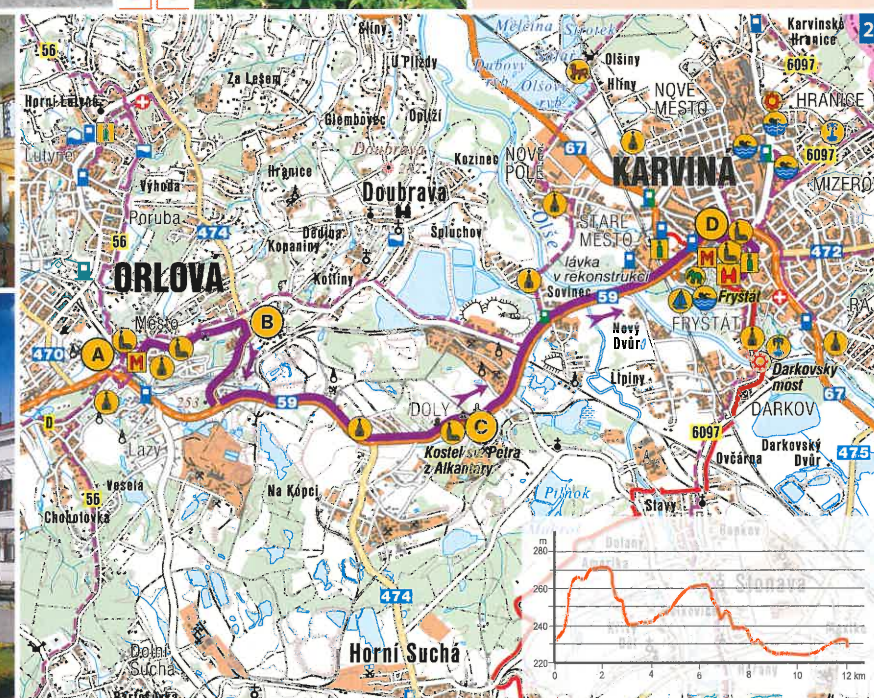
Centrum Informacji Turystycznej Orlová

Masarykova třída 1324, 735 14 Orlová-Lutyně

tel.: +420 596 511 306

e-mail: mic@knihovna-orlova.cz

www.knihovna-orlova.cz

TRASA EKSTREMALNA

Południe Śląska Cieszyńskiego z Beskidem Cieszyńskim odznacza się unikatowo zachowaną przyrodą. Obszar między miejscowościami Trinec a Mosty u Jablunkova oferuje ekstremalną rozrywkę, ale także golf w Ropicy, możliwość uprawiania sportów zimowych, a latem turystyki pieszej.

Zaczynamy w Mostach u Jablunkova (A) na czesko-słowacko-polskim pograniczu. Popularny jest tutejszy ośrodek narciarski (trzy trasy zjazdowe, trasa dla dzieci, prawie 50 km utrzymanych tras biegowych) i tor bobslejowy. Po zimie przychodzi kolej na centra linowe, ściany wspinaczkowe, trampoliny lub bikepark, adrenalinę wyzwoli też swobodny zjazd na wiszącej linie. „Gorolska” kuchnia w miejscowych gospodach znakomicie potem smakuje.

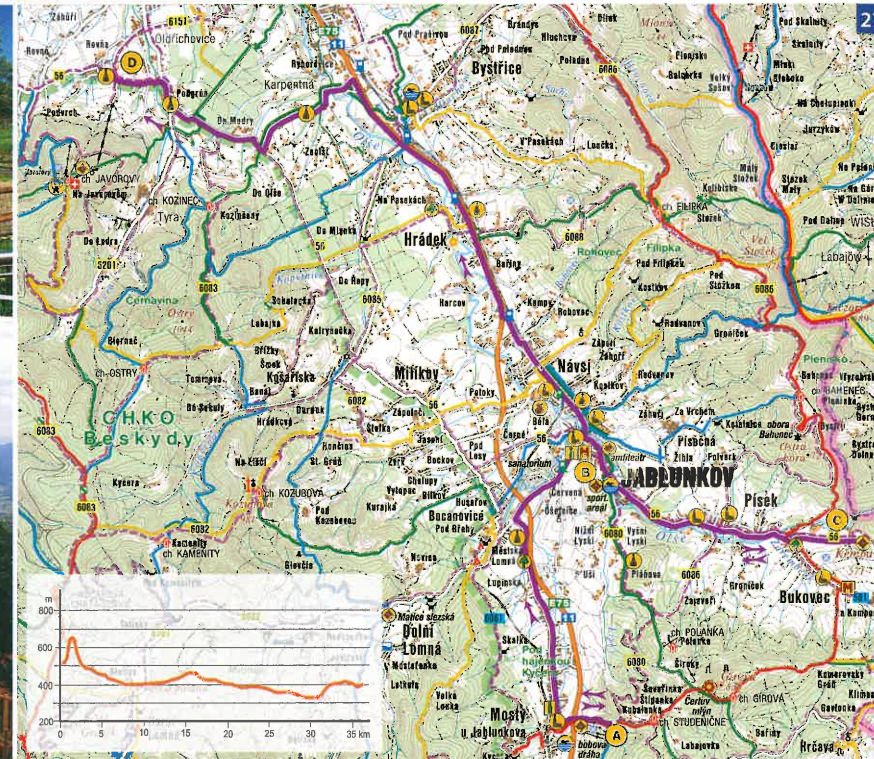
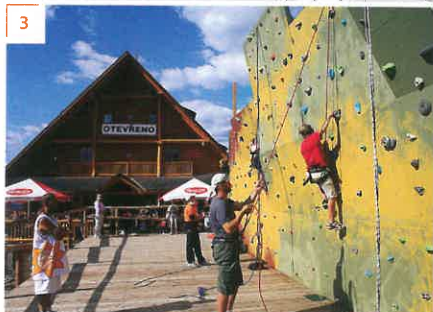
Latem odświeżymy się w kąpielisku na terenach sportowych w Jablunkovie, gdzie znajduje się także pole golfowe i leśne centrum linowe.

Z Jablunkova (B) dotrzemy do Bukovca (C), wysuniętej najdalej na wschód czeskiej miejscowości. Tutejszy ośrodek sportów zimowych jest rajem dla całych rodzin. Oprócz narciarstwa zjazdowego można tu skorzystać także z innych atrakcji – zjazdu z zaśnieżonego wzgórza w todzi, przejażdżki sałmami z końskim zaprzęgiem itp.

Beskid Śląski jest idealny także na pobyty weekendowe lub dłuższe. Nie tylko w górach, ale również w dolinach działa wiele przytulnych hotelików, pensjonatów i schronisk. Po obfitym śniadaniu nadchodzi czas, by wybrać się na górką wyprawę, kilometry oznakowanych szlaków to pewność bezpiecznego przejścia przez górskie łąki, gęste lasy i malownicze doliny. Dobrze mieć przy sobie dokument tożsamości, gdybyśmy przekroczyli granicę ze Słowacją lub Polską.

Warto zobaczyć Javorový vrch. Na szczycie, odpowiedni punkt wypadowy na trasy grzbietami gór, można się łatwo dostać kolejką linową z Oldřichovic (D). Znajdziemy tutaj najwyższe położone beskidzkie centrum linowe, startując stąd również paralotniarze.

Do górskiej części Śląska Cieszyńskiego bardzo wygodnie dotrzemy pociągiem z Ostrawy, Havířova, Bohumína, Těšína [Cieszyna] i Żiliny. Aż do Trinec jeździ SC Pendolino.

Punkt wyjściowy: Mosty u Jablunkova, autobus, pociąg
 Punkt docelowy: Oldřichovice, dolna stacja kolejki linowej na Javorový, autobus
 Odległości: Mosty u Jablunkova, stacja kolejowa (0 km) – Mosty u Jablunkova, ośrodek narciarski (1 km) – Jablunkov, skrzyżowanie Nádraží / Bukovecká (7,2 km) – Jablunkov, kąpielisko (8 km) – Písek, poczta (11 km) – Bukovec, urząd gminy (13 km) – Jablunkov, skrzyżowanie (18,8 km) – Návis, stacja kolejowa (20,8 km) – Hrádek ve Slezsku, stacja kolejowa (25 km) – Bystřice nad Olšou, skrzyżowanie, kierunek Karpentná, w lewo (29 km) – Oldřichovice, dolna stacja kolejki linowej na Javorový (33,5 km)
 Stopień trudności: łatwa tylko samochodem, średnia lub ciężka dla rowerzystów

Centra informacji:
 Centrum Informacji Turystycznej Jablunkov
 Dukelská 600, 739 91 Jablunkov
 tel.: +420 558 340 607
 e-mail: info@jablunkov.cz, www.jablunkovsko.cz

Centrum Informacji Turystycznej Mosty u J.
 739 98 Mosty u Jablunkova 381
 tel.: +420 558 341 586
 e-mail: info@gotic.cz, www.gotic.cz

- 1 Mosty u Jablunkova – widok na Małą Fatrę
- 2 Javorový – paralotniarstwo
- 3 Tereny sportowe w Jablunkovie – ścianka wspinaczkowa
- 4 Tereny sportowe w Jablunkovie – tor bobslejowy i centrum linowe
- 5 Javorový vrch – widok

PODRÓŻ ŚLADAMI TRADYCJI I FOLKLORU

Północ Śląska Cieszyńskiego tętni życiem miast przemysłowych, ale południe jest malowniczym zakątkiem pomiędzy górami. Tutejsze doliny z odludziami, łąkami i bystrzynami są prawdziwą oazą, a miejscowa gwara, tradycje i kuchnia z pewnością sobie Państwa zjedną.

W górskiej miejscowości Dolní Lomná (A) znajduje się obiekt etnograficzny, który prowadzi Macierz Śląska [Matice slezská]. Regularnie odbywają się tutaj festiwale folklorystyczne, których znaczenie wykracza poza granice regionu. Na przykład Śląskie Dni organizuje się tu już prawie czterdzieści lat. Zawsze w drugi weekend we wrześniu tutejszy obiekt gości zespoły folklorystyczne z całych Czech i z zagranicy. Wśród odwiedzających popularność zdobył także festiwal *Na pogranczu [Na pomezí]*. Z Dolnej Lomnej tylko parę kroków do Narodowego Rezerwatu Przyrody Mionší (B). Tutejsza puszcza należy do najbardziej rozległych w Czechach. Spacer siedmiokilometrową ścieżką edukacyjną Mionší zaczyna się około 200 metrów od przystanku autobusowego Matyščiná louka. Ścieżka edukacyjna zapoznaje nas z tutejszą unikatowo zachowaną fauną i florą oraz z życiem miejscowych górali, którzy od stuleci gospodarowali w tym zakątku Beskidów.

Od obiektu Macierzy Śląskiej w Dolnej Lomnej możemy się wybrać na rowerze oznakowaną trasą rowerową nr 6082 do Bocanovic (C). Potem skręcamy w prawo na trasę nr 6081, która prowadzi wygodnie po poziomicy aż na skrzyżowanie Šance (E) w Mostach u Jablunkova (D), gdzie zjeżdżamy w lewo na trasę rowerową nr 561. Pobliskie miasto Jablunkov [Jablunków] słynie z festiwalu folklorystycznego o nazwie *Goralski Święto*. Przez centrum miejscowości Mosty przejeżdżamy do Przełęczy Jablunkowskiej [Jablunkovský průmysk] i górską drogą, która wiję się i wznosi w lesie, docieramy aż do miejscowości Hřčava (F). Co roku zjeżdżają się tu tysiące pielgrzymów na odpust Cyryla i Metodiego. Stoi tutaj także malowniczy drewniany kościółek. Kolo gospody zjeżdżamy z trasy rowerowej i jedziemy dalej utwardzoną drogą aż na Trojmezí [Trojstyk].

Hřčavské Trojmezí (G) jest wąskim klinem Republiki Czeskiej z ośmioma chałupami, które od północy i wschodu otacza Polska, a od strony południowej Słowacja. Droga dojazdowa na Trojmezí biegnie po granicy czesko-słowackiej. Na samym końcu (około 150 metrów za ostatnią chałupą) jest miejsce, gdzie w jednym punkcie stykają się granice wszystkich trzech krajów. Trzy granitowe obeliski łączą tutaj mostki i chodniczki, do odpoczynku służą także ławeczki oraz altana.

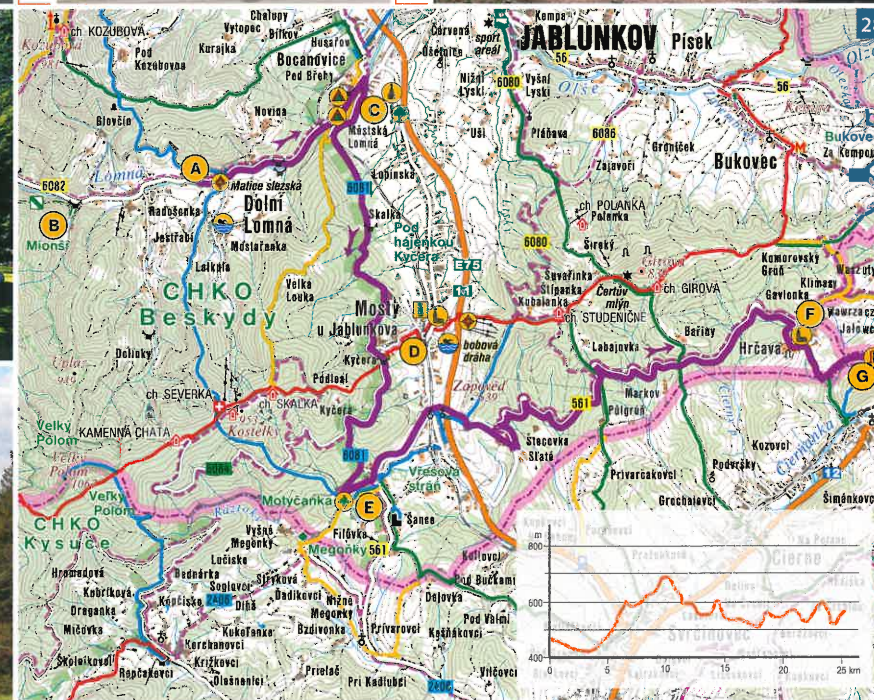
- 1 Dni śląskie w Dolnej Lomnej
- 2 Dolní Lomná – występy taneczne
- 3 Hřčava – Trojstyk [Trojmezí]
- 4 Mionší – puszcza
- 5 Hřčava – kościół Cyryla i Metodiego
- 6 Krajobraz wokół Dolnej Lomnej

Punkt wyjściowy: Dolní Lomná, autobus
Punkt docelowy: Hřčava, autobus
Odległości: Dolní Lomná, autobus (0 km) – Bocanovice (3 km) – Mosty u Jablunkova (8 km) – Šance (11 km) – Hřčava (24 km)
Stopień trudności: średni do trudnego

Centra informacji:
Centrum Informacji Turystycznej Jablunkov
 Dukelská 600, 739 91 Jablunkov, tel.: +420 558 340 607
 e-mail: info@jablunkov.cz, www.jablunkovsko.cz

Centrum Informacji Turystycznej Mosty u J.
 739 98 Mosty u Jablunkova 381, tel.: +420 558 341 586
 e-mail: info@gotic.cz, www.gotic.cz

WĘDRÓWKI CZESKO-POLSKIE

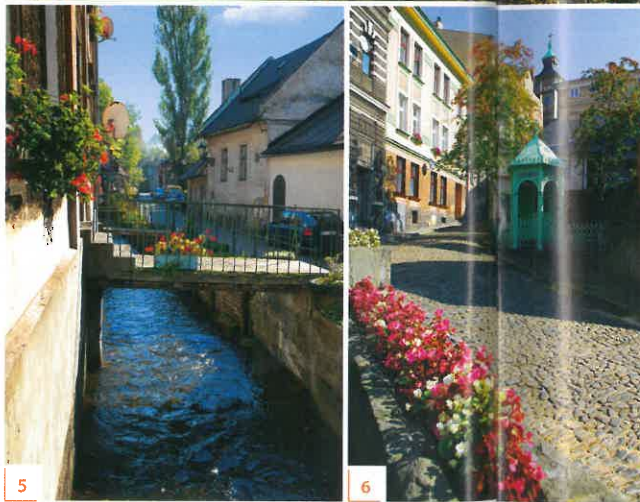
Cieszyn [Těšín] od 1920 roku był podzielony między Polską a Czechosłowacją, ale odkąd zniesiono kontrolę graniczne ponownie przeżywa renesans. Niemal wydaje się, że to już znowu jedno miasto – pozostają tylko dwa punkty widzenia.

Wędrówkę zaczynamy na dworcu (A) Český Těšín [Czeski Cieszyn], z którego udajemy się w lewo i potem drugą ulicą w prawo. Ulicą Čapka [Čapkova] dochodzimy do placu Armii Czechosłowackiej (B), nad którym wznosi się neorenesansowy budynek ratusza z 1928 roku. Z placu przechodzimy ulicą Odboje aż do alei Główniej [Hlavní třída], na którą do dziś mówi się Sachsenberg. Skracamy w prawo i od razu w pierwszym kompleksie domów zobacz Państwo Muzeum Ziemi Cieszyńskiej (C) [Těšínska], z bogatymi kolekcjami przyrodniczymi i krajoznawczymi. Dalej idziemy wciąż prosto. Tuż przed mostem granicznym zobaczmy po prawej stronie budynek dawnej drukarni i wydawnictwa Prochaska (D). Naprzeciwko drukarni stoi replika słynnej funkcjonalistycznej kawiarni Avion, z której jest piękny widok na Olzę i przeciwny Zámecký vrch. Za mostem po lewej stronie znajduje się pałac (E), a przed nim stoi pomnik Bohaterów Śląska. Przechodzimy przez pasaż pałacowy aż do parku, gdzie stoi gotycka Wieża Piastowska, pozostałość zamku z XIV wieku. Z prawej 30-metrowej wieży rozciągają się wspaniałe widoki na obie części Cieszyna. Obok wieży stoi rotunda św. Mikołaja z XI wieku.

Wracamy przed pałac i idziemy dalej aleją Jana Łyska. Po około stu metrach droga się rozdwaja, a my skręcamy lekko w lewo wzdłuż Mlýnské (F) (kanal) w ulicę Przykopa. Właśnie tutaj zaczyna się słynna „Cieszyńska Wenecja”. Do domków na lewym brzegu Mlýnské, gdzie kiedyś mieli swoje warsztaty sukiennicy, tkacze i inni rzemieślnicy, wchodzi się po małych mostkach. Bardzo szybko ulegną Państwo przyjemnej atmosferze tego malowniczego i romantycznego zakątka Cieszyna. Po chwili po lewej stronie pojawiają się schody, po których wchodzi bezpośrednio przed gospodę, gdzie możemy sobie zażyczyć žurek, wspaniałą śląską zupę na zakwasie.

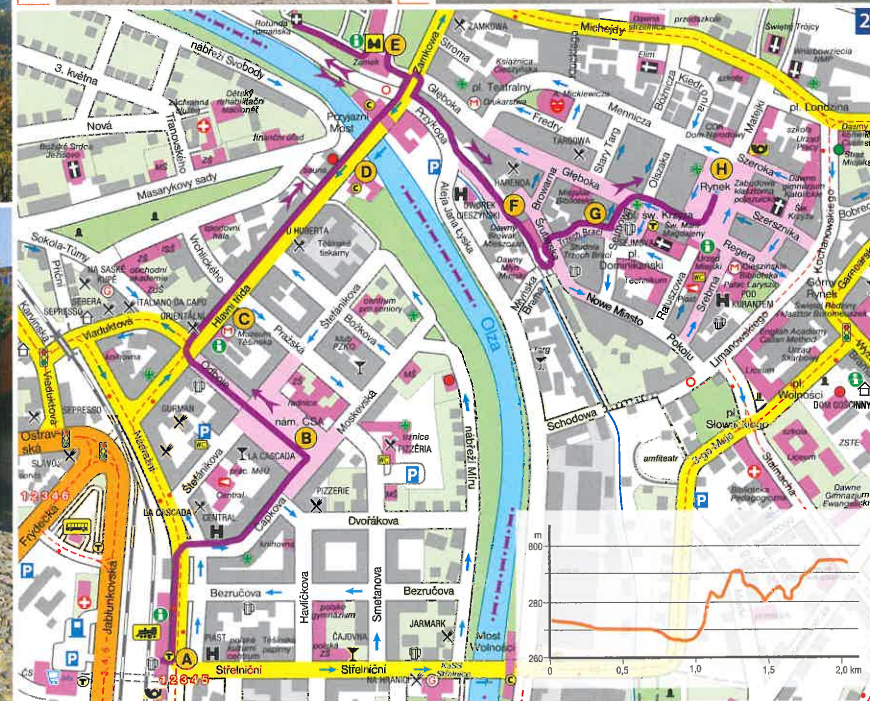
Idziemy dalej w lewo, a po kilku metrach w prawo. Ulica Trzech Braci jest znana ze swojej studni (G). Według legendy, spotkali się tutaj trzej bracia, którzy tak cieszyli się z tego spotkania, że w tym miejscu założyli miasto Cieszyn. Na górze skręcamy w lewo w ulicę Sejmową i po kolejnych ok. 50 metrach w prawo w ulicę Głęboką. Ta doprowadzi nas na Rynek (H), historyczne centrum z zabytkowym ratuszem i fontanną.

- 1 Czeski Cieszyn – dworzec kolejowy
- 2 Czeski Cieszyn – ratusz
- 3 Czeski Cieszyn – Sachsenberg
- 4 Cieszyn – panorama
- 5 Cieszyn – „Cieszyńska Wenecja”
- 6 Cieszyn – ulica Trzech Braci

Punkt wyjściowy: Český Těšín [Czeski Cieszyn] – dworzec kolejowy
Punkt docelowy: Cieszyn – Rynek
Odległości: Czeski Cieszyn, dworzec kolejowy (0 km) – plac CSA [Armii Czechosłowackiej] (0,4 km) – Hlavní třída, Muzeum Ziemi Cieszyńskiej (0,6 km) – most graniczny przez Olzę (1 km) – Wieża Piastowska (1,3), Cieszyńska Wenecja (1,7 km) – Ul. Trzech Braci (1,9 km) – Rynek (2,2 km)
Stopień trudności: trasa łatwa

Centra informacji:
Centrum Informacji Turystycznej Český Těšín
 Hlavní třída 15, 737 01 Český Těšín
 tel.: +420 558 711 866, e-mail: ric@muzeumct.cz
 www.tesinsko-info.cz

PROMENADA UZDROWISKOWA

W karwińskim Darkovie pacjenci leczą się już od 1867 roku. Tutejsze uzdrowisko zawdzięcza swoją sławę unikatowym wodom podziemnym z wysoką zawartością jodu, które sprawdziły się przede wszystkim w leczeniu schorzeń narządów ruchu.

Zwiedzanie zaczynamy na pięknie odremontowanym moście łukowym (A), który wznosi się nad rzeką Olzą [Olše] już od 1925 roku. Unikatowy zabytek techniki jest widoczny z głównego budynku uzdrowiskowego. Dawne uzdrowisko w Darkovie otacza malowniczy park (B), gdzie powinniśmy koniecznie zwiedzić Společenský dům [Dom Zdrojowy], który jest secesyjną perłą tutejszego uzdrowiska. Na terenie znajdują się także kawiarnie, restauracje i cukiernia. Radość z pewnością sprawią Państwu także koncerty promenadowe, które są popularną rozrywką nie tylko dla kuracjuszy.

Z Darkova udamy się w kierunku Frysztatu [czes. Frýštát]; na granicy obu dzielnic ulica Lázeňská (C) zamienia się w ulicę Karola Sliwky. Po lewej stronie rozpościera się klejnot całego miasta, rozległy park angielski nazwany od imienia Boženy Němcovej. Naturalny park krajobrazowy został założony w 1804 roku w związku z przebudową pałacu Frysztat w stylu empire, a dziś oferuje wiele możliwości relaksu i rozrywki. Bardzo popularny jest plac zabaw dla dzieci urządzony w formie słowiańskiego grodziska. W parku (D) są także tereny rekreacyjne z hangarem dla łodzi, odpowiednie do gry w piłkę, pikników lub organizowania koncertów. Szczególnie dzieci docenią zakątek zoo z danielami i dumnymi pawiami. Zachowane pozostałości grobowca Larischów, który znajdował się na terenie ich dawnej okazałej siedziby – pałacu w Solcy w pierwotnej Karvinie, zmieniły się w wypoczynkową altanę.

Niepowtarzalną perłą parku jest empiryczny pałac we Frysztacie (E), którego południowa fasada stanowi symboliczny mur między zieloną oazą a ruchliwym zgiełkiem wielkiego miasta. Zwiedzanie pałacu jest przeżyciem jedynym w swoim rodzaju. Atmosferę ówczesnej epoki pozwoli Państwu poczuć ewentualna przejażdżka zabytkowym powozem ciągniętym przez wspaniałych koni zaprzęg. W pobliżu na zabytkowym placu Masaryka (F) [Masarykovo náměstí] możemy, oprócz empirycznego pałacu z Lottymausem (dobudowanym skrzydłem), podziwiać także dawny ratusz we Frysztacie z renesansową wieżą. Plac otaczają sklepiki, restauracje i kawiarnie, w ich ogródkach można poczuć przyjemną, malomiasteczkową atmosferę Frysztatu. Bezpośrednio na placu warto odwiedzić też salę wystawową Muzeum Ziemi Cieszyńskiej [Těšínska]. Autobusem kursowym możemy jeszcze dojechać do karwińskiej dzielnicy Hranice z ofertą nowoczesnych sanatoriów (G).

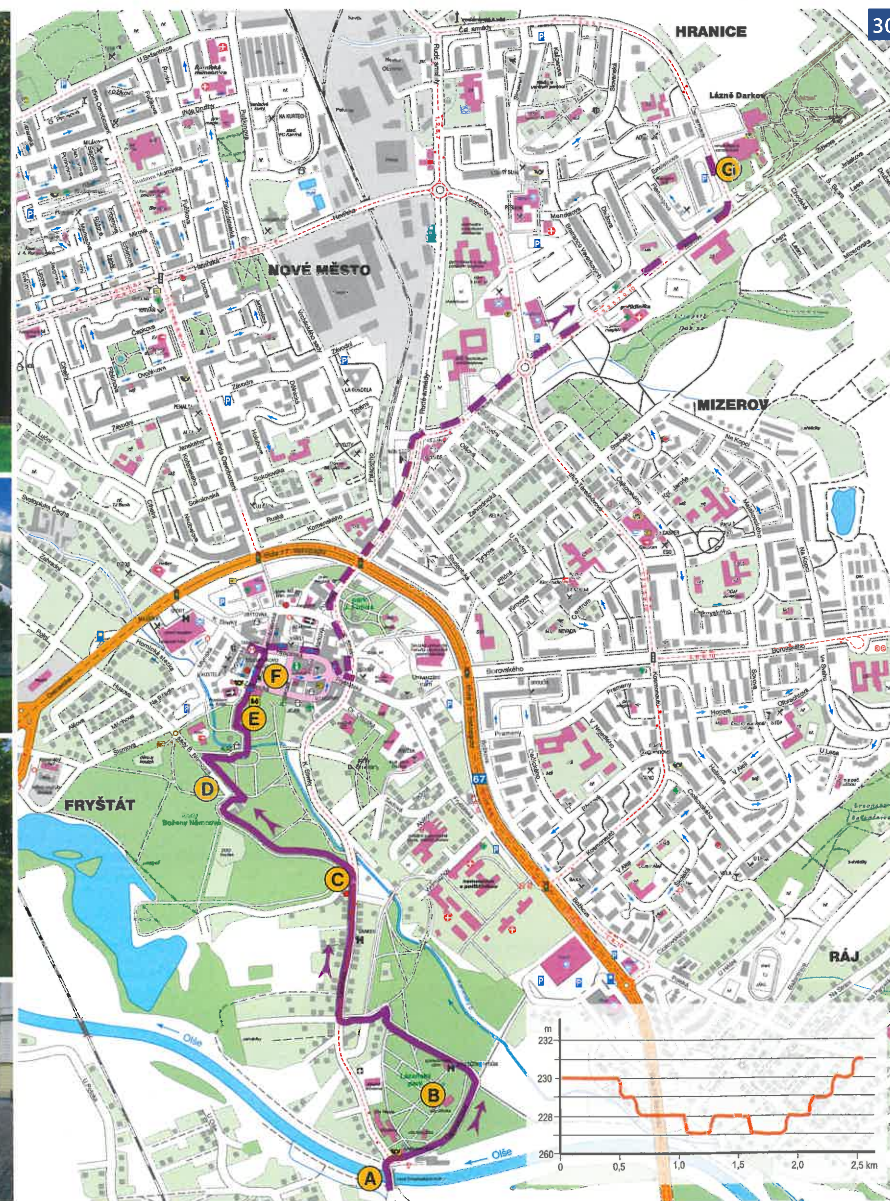
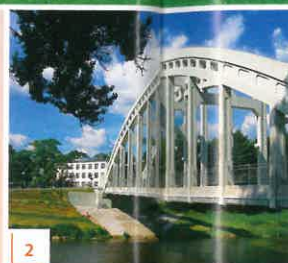
Punkt wyjściowy: Karwina-Darkov, most łukowy przez rzekę Olzę
Punkt docelowy: Karwina-Hranice, Sanatorium rehabilitacyjne Lázní [Uzdrowiska] Darkov

Odległości: most łukowy (0 km) – Lázeňský park, Karwina-Uzdrowiska Darkov (0,2 km) – Karwina-Frysztat, park Boženy Němcovej (1 km) – Loděnice (1,6 km) – pałac Frysztat (2,5 km) – Karwina-Hranice, Sanatorium rehabilitacyjne Uzdrowiska Darkov (5 km)

Stopień trudności: łatwa, trasa jest idealna dla pieszych i rowerzystów

Centra informacji:
Centrum Informacji Turystycznej – Biblioteka Regionalna Karviná
 Masarykovo nám. 71/26
 733 01 Karviná-Frysztat
 tel.: +420 596 318 620
 e-mail: micka@rkka.cz
 www.karvina.cz, www.rkka.cz

Centrum Informacji Turystycznej – Biblioteka Regionalna Karviná
 Nádražní 695/7
 733 01 Karviná-Frysztat
 tel.: +420 596 311 541
 e-mail: miccd@rkka.cz
 www.karvina.cz, www.rkka.cz

1 Společenský dům na terenie uzdrowiska

2 Most łukowy Sokolovských hrdinů

3 Tereny rekreacyjne w parku zdrojowym

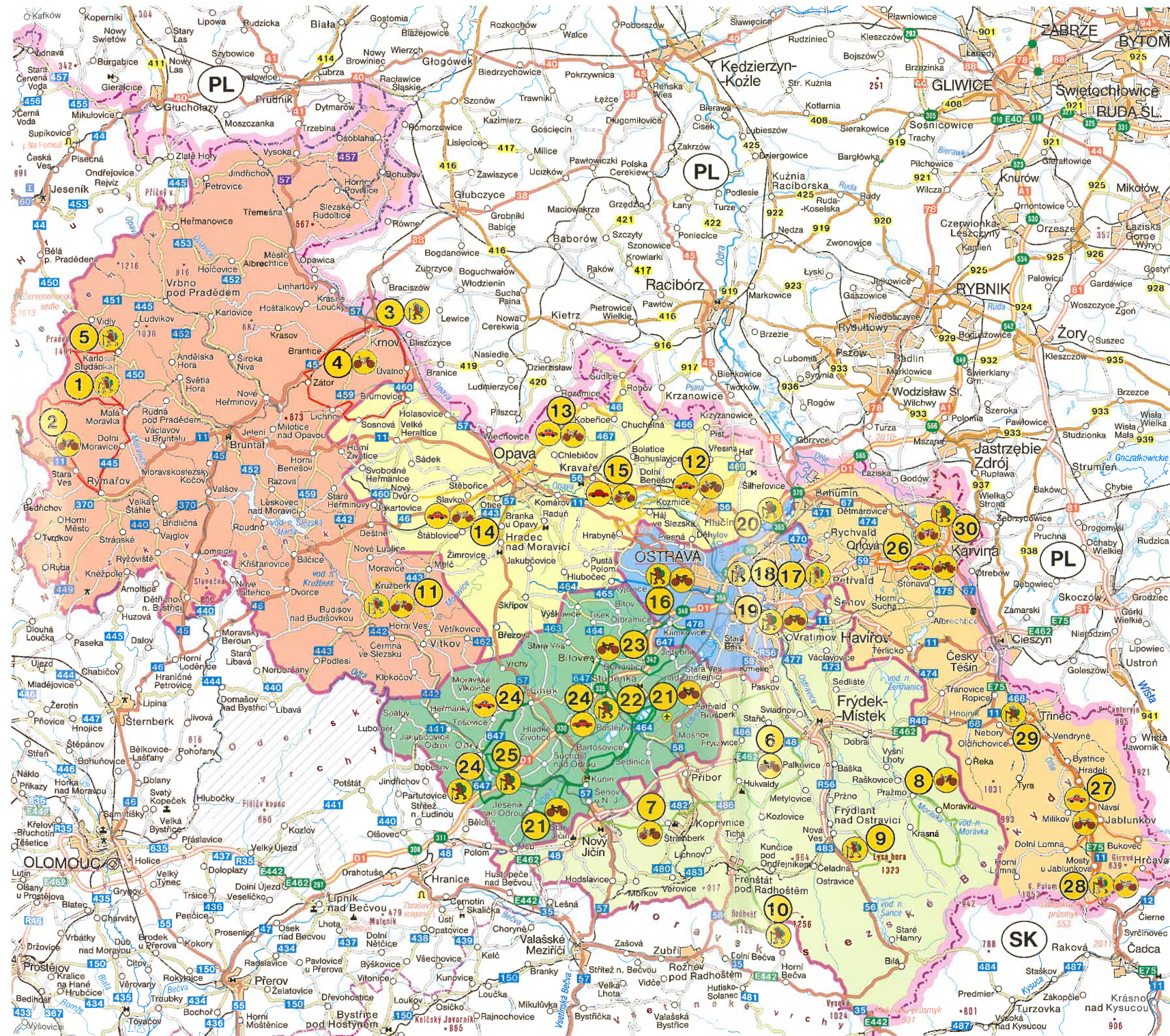
4 Przejażdżka historycznym powozem na terenach pałacowych

POŁOŻENIE I MAPA OKRĘGU MORAWSKO-ŚLĄSKIEGO

NAJCEKAWSZE WYCIECZKI OKRĘGU MORAWSKO-ŚLĄSKIEGO

Wydanie pierwsze, 2010
 tekst: Marek Podhorský, Vladimír Šmehlík, Veronika Goldová, Šárka Palicová, Jana Holáňová, Jitka Musilová
 tłumaczenie: Quick! Translations, s.r.o.
 foto: © Petr Šimčík, Moravskoslezský kraj, Horydoly (www.horydoly.cz), archiwum Rady Regionalnej Trinec, miasto statutarne Ostrava, archiwum Regionu Poodří, Jitka Musilová, Daniel Krzywoń, Profimedia, Pavel Karmelita, Štefan Špíc, archiwum miasta statutarne Opawa, Jiří Janovský (www.janovka.vz.cz), Beskidzkie Centrum Informacji, Muzeum Techniczne Tatra, CzechTourism, Karel Stuchlík, Jaroslav Kocourek, Ota Nepilý
 opracowanie graficzne, łamanie: freytag & berndt Praha
 druk: Reprint
 © Okręg Morawsko-Śląski, 2010

Legenda

- Autostrada z numerem
- Autostrada z tunelem i jazdem
- Droga wielojednina
- Droga I kategorii z numerem i podjazdem
- Droga I kat. w budowie
- Droga II kat. z numerem
- Pozostałe drogi
- Droga gruntowa
- Linia kolejowa ze stacją
- Granica państwa
- Granice pozostałych okręgów
- Granica Okręgu Morawsko-Śląskiego
- Region turystyczny Jesioniki
- Region turystyczny Śląsk Opawski
- Region turystyczny Poodří
- Region turystyczny Śląsk Cieszyński
- Region turystyczny Beskidy
- Zamek, pałac
- Ruiny
- Kościół, klasztor
- Zabytek UNESCO
- Uzdrowisko
- Muzeum
- Wykopiska archeologiczne
- Jaskinia
- Lotnisko
- Numer wycieczki
- Wycieczka rowerowa
- Wycieczka piesza
- Wycieczka samochodowa
- Trasa wycieczki

0 5 10 15 20 km